

Sodni dan

Namesto spokojnega dne, ko so ponavadi naše misli namenjene mrtvim, nas je prvega novembra zbudilo divjanje voda. Spominjalo je na sodni dan. Ni se še dodobra zdanilo, ko so se morali gasilci in ostali pripadniki civilne zaščite spoprijeti s podivjano naravo. Boj je spominjal na boj med Davidom in Goljatom. Kako majhne so se zdele hiše, ceste, mostovi in ljudje, ki so hoteli ščititi pred najhujšim. Voda je iz ure v uro hitreje naraščala, tako da kar ni bilo mogoče verjeti, da jim bo uspelo.

Pa jim je. Niso sicer uspeli ubraniti vseh stavb, mostov in drugega, prav gotovo pa so dokazali, da so LJUDJE. Srčnost, strokovnost in energija, s katero so se gasilci, hudourničarji, vodarji, miličniki, gradbeniki, komunalci, elektrikarji, postarji, delavci sekretariata za ljudsko obrambo, in še bi lahko našteval, pa bi kljub temu koga pozabil, lotili težav, je brez primere.

Hvala vsem, ki ste kakorkoli, četudi samo z moralno oporo, pomagali. To je malo in vendar največ, kar lahko rečem v imenu tistih, ki jih je prizadela podivjana voda.

Voda je odtekla. Za njo ostaja gromozanska škoda. Tolažimo se lahko, da bi utegnili biti veliko večja, če ji tega ne bi preprečili. Treba bo veliko denarja, dela in odrekovanja na vseh področjih, če bomo hoteli vsaj za silo odpraviti posledice. Ob pomoči širše družbene skupnosti nam bo to gotovo uspelo.

Tudi zato, ker smo se te dni lahko prepričali, da tod okrog živijo LJUDJE...

Maks LAVRINC

S seje skupščine

Vodna ujma odnesla desetino družbenega proizvoda občine

Požrtvovalnost, človečnost, pomoč... so velike besede, ki so ob naravni nesreči prišle do izraza tudi v naši občini. Sreča v nesreči je, da imamo prizadevne gasilce, pripadnike civilne zaščite, gradbince, ki so dali na voljo mehanizacijo, brez katere bi bili marsikje nemočni, dobre sosede, ki so več dni stali ob strani ponesrečencem, člane občinske vlade, ki so se učinkovito vključili v akcijo, predstavnike PTT, Elektra, ... in še bi lahko naštevali, je v uvodni besedi poudaril predsednik skupščine Maks Lavrinc. Dejal je še, da je ob nadčloveških naporih v večdnevnem reševanju morda prišlo tudi do kakšnega »kiksa«, ki pa bi ga morali spregledati, saj ni bilo mogoče biti hkrati na vseh mestih, kjer so nujno potrebovali pomoč (v občini pa teh ni bilo malo!)

Poslanci so si na seji ogledali video posnetke vodne ujme. Poveljnik Občinskega štaba civilne zaščite Marko Matoh pa je nato v strnjem poročilu povedal, kako je potekala reše-

o uporabnosti vode in živil, s pomočjo radioamaterjev so organizirali ustrezne zveze do krajev, do katerih dostop ni bil možen. Poveljnik OŠ CZ je še omenil, da bi brez prizadevnih

Proti večeru prvega novembra začelo se snežiti, nivo Kamniške Bistrice je še vedno naraščal, na fotografiji je vidno, kako malo je manjkalo, da bi se voda razlila tudi pri klavnici - pri Utöku.

Foto: R. Grčar

Pomoč Rdečega križa

Občinska organizacija Rdečega križa Kamnik že intenzivno pomaga ljudem, ki jih je močno prizadela nedavna poplava. V sodelovanju s KS Kamniška Bistrica in Centrom za socialno delo Kamnik so v petek, 9. novembra obiskali najbolj prizadete družine v tej KS in jim izročili nekaj pomoči: ozimnice (jabolka in krompir), gumijaste škornje, trenirke in odeje. Obiskali so družine: Brelih iz Bistričice 24, Zlatnar iz Bistričice 23, Spruk iz Bistričice 21/a, Hrvat iz Bistričice 18/a, Pavlič iz Okroglega 9 in Slevac iz Stahovice 25/b. V naslednjih dneh bodo predstavniki RK, centra za socialno delo v sodelovanju

s krajevnimi skupnostmi obiskali, s pomočjo, še druge predele Kamniške občine. Po informacijah, ki smo jih dobili, številni krajanje, obrtniki, društva, delovne organizacije in drugi vplačujejo sredstva pomoči na račun obč. organizacije RK Kamnik št. 50140-678-257044 - za poplavljenice.

Pomoč je zelo dobrodošla in tudi tu velja pravilo, kdor hitro da dvakrat da.

STANE SIMŠIČ

Most pri Kemostiku se ni mogel dolgo upirati, klonil je med prvimi (Foto: Simšič)

Pot mimo Integralovih garaž proti Titanu je bila prvega dne nekaj časa neprehodna, po travniku se je razlivala Kamniška Bistrica

Foto: R. Grčar

Zadnja vest

V petek, 9. novembra, je SCT-ju z velikimi naporji uspelo zasilno usposobiti cesto Stahovica-Kamniška Bistrica! Ta je sedaj prevozna za osebna vozila, tako da avtobus še vedno vozi le do Stahovice, gondolska žičnica na Veliko planino pa vozi po starem voznem redu.

Del ceste (pri Gamsu), ki jo je vodna ujma dobesedno odnesla je že usposobljen za promet do Kamniške Bistrice. Graditelji se trudijo, da bi promet na celotnem območju občine normalno stekel v čim krajšem času. Na cesti 10. novembra

Foto: S. Simšič

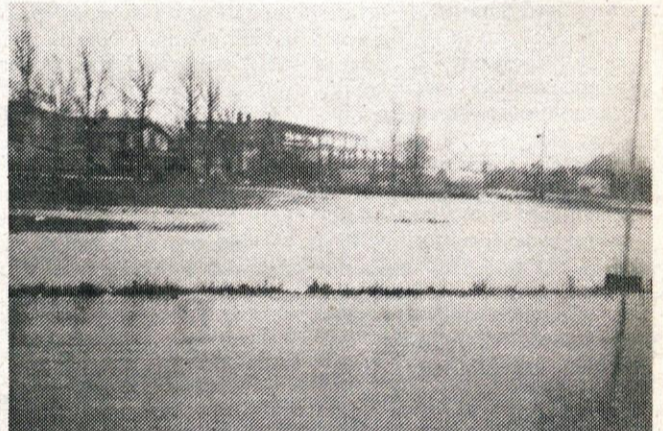
Naslednja številka Kamniškega občana bo izšla 26. novembra 1990.

poskrbi sekretariat za prostor.

Poslanci so nato sprejeli tudi sklep, da glede na izredne okoliščine, nastale s poplavami v občini, ki med drugim zahtevajo hitro finančno pomoč, skupščina predčasno sprejme sklep o dodelitvi sredstev iz proračuna za sanacijo posledic elementarne nesreče, in sicer v višini 3 milijone dinarjev.

Jasno je, je poudaril podpredsednik izvršnega sveta Miha Novak, da bodo potrebna velika odrekovanja ostalih porabnikov proračuna. Obseg družbenih dejavnosti bo tako moral ostati v starih okvirih, nekaj

Marko Magister (seznam plazov in predloge za sanacijo v celoti objavljamo), predstavnik podjetja Hidrotehnik pa je povedal nekaj o ukrepih pri urejanju vodotokov v občini. Kamniška občina je namreč na tretjem mestu po škodi v vodnem gospodarstvu in že sedaj je znano, da bo treba sredstva za to področje prelivati tudi iz drugih občin, kjer so imeli na vodotokih manj škode. Delegat Srednje vasi je opozoril na to, da vsa škoda po krajevnih skupnostih še ni prijavljena in da bo treba vse akcije v zvezi s tem še spremljati. Župan pa

... in se razlila v tovarno Titan

Foto: R. Grčar

valna akcija. Poudaril je izjemno pomoč gasilske zveze, pa tudi ljudi, ki niso širili nobene panike, zavrnili pa je očitke nekaterih, češ, kje vse bi lahko bolj učinkovito nastopali. Po bitki je ponavadi veliko generalov. Povedal je, da v kritičnih minutah, ko je bila pomoč nujno potrebna, na več krajih naenkrat res niso mogli biti, vendar pa so bili povsod, kjer so bila ogrožena življenja. Tako so se vključili v ustavljanje plazu v Porebru (pod Kavranom), črpali so vodo iz poplavljenih zgradb, v Županjih njivah, kjer so zaradi ogroženosti stanovaljskih hiš ob reki morali razstreliti jez, vključili so se v reševanje ljudi v Bistričici, kjer je bilo treba prebivalce treh hiš čez noč preseliti, odneslo in uničilo jim je tudi avtomobile...

Tretji dan so iz vseh območij občine prihajale informacije o plazovih. Sprožilo se jih je vsaj 30. S pomočjo inšpekcijskih služb so obveščali občane

občanov tudi oni težko delali, pohvalil je načelnika OŠ CZ Lada Šerblja in oba štaba civilne zaščite, ki sta samostojno delovala v KS Kamniška Bistrica in Sela.

Od predstavnika Cestnega podjetja Ljubljana so poslanci izvedeli, da bodo v skladu z republiškiimi navodili najprej zagotovili prevoznost cest (oni bodo poskrbeli za preboj do Bistričice, SCT pa do Kamniške Bistrice), trudili pa se bodo, da bodo cesto čez Černivec, ki pomeni edino vez s Podvolvljekom (čez Kranjskega raka vozijo iz Luč pomrlo živino, s pomočjo Kamničanov - občinski center za obveščanje - pa je bila tod vzpostavljena tudi prva zveza z Lučami!) vzdrževali prevozno vsaj delno (z delnimi enosmernimi odcepji) prav tako pa tudi cesto skozi Tuhinjsko dolino.

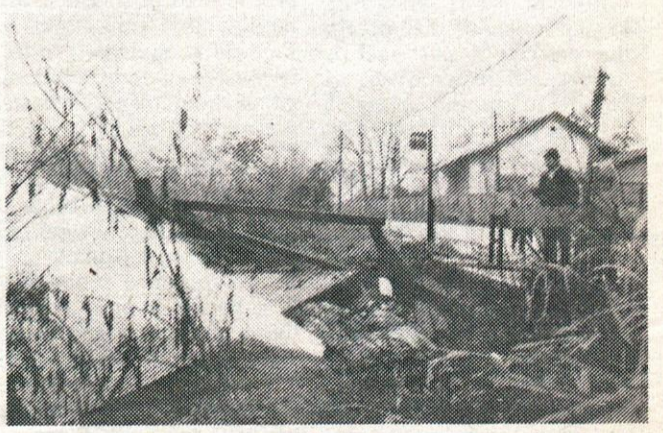
Nujno bo treba v občini uskladiti delo cestarjev, geologov in vodarjev, je bilo še rečeno na skupščinski seji, za to pa naj

več sredstev bomo lahko namenili le otroškemu varstvu in socialnemu skrbstvu, predvsem pa bodo od vsega realizirane le najnujnejše stvari. Povedal je še, da bodo v okviru komisij za oceno škode v občini pripravljene načrti kratkoročnih in dolgoročnih ukrepov sanacije.

O sanaciji plazov je poročal sekretar sekretariata za prostor

je med drugim opozoril, da morajo strokovnjaki krajanje Bistričice in prebivalce višjeležečih vasi, ki jih je ogrozil plaz izpod Kalena, čimbolj temeljito in čimprej obvestiti, kako bo plaz to območje še nadalje ogrožal, seveda pa predlagati tudi kar najbolj učinkovite ukrepe za sanacijo.

R. GRČAR

Ko se je zrušil leseni most pri Zarji, se je pretrgala tudi vodovodna napeljava proti Mekinjam (foto: F. Svetelj)

Posledice večdnevnega deževja

Tudi naša občina je plačala visok davek

Neurje je besnelo iz srede na četrtek. Zjutraj smo se namesto na grobove (bil je Dan mrtvih) namenili eni k rekam, potokom, hudournikom in nemočno strmeli v posledice razdiralne moči vodne ujme, drugi reševali, kar se je v poplavljenih kletih in stanovanjih ob reki Kamniški Bistrici, predvsem stanovanjske hiše in poslopja na Perovem – od Svilanita do Titana rešiti sploh dalo, tretji so s krampi in lopatami odkopavali ogromne nanose zemlje s cest, ki so jih zasuli plazovi, spet drugi so odstranjevali zagozdeno vejevje in hlodovino izpod mostov, ki so bili na ta način pravi jez za naraslo vodo.

Res, bilo je kot sodni dan!

Opravila, ki jih nismo vajeni vsak dan, ko pa je nujno, ko gre za las, pa se moramo znajti, si pomagati sami in ob pomoči sosedov, civilne zaščite, gasilcev, vojakov, pripadnikov štaba teritorialne obrambe, ljudske obrambe, miličnikov, komunalcev, gradbincev in cestarjev iti v boj s kruto naravo. Ponovno se je izkazalo, da se vsi naštetih, ki jih v težkih gospodarskih razmerah v zadnjem času radi dajemo ob stran (ko na primer znižujemo prispevne stopnje zaradi razbremenitve gospodarstva, bi gasilce, pa vojsko in še koga ukinitili!), takrat, ko j etreba, zanjo organizirati, da pa je pri hitrem ukrepanju tudi nekaj »kiksov«, pa je razumljivo in človeško. Pohvalo vsakakor zaslužijo vsi, ki so več dni in noči bedeli, reševali, pomagali, odkopavali, nasipavali, vsi, brez katerih bi bili ljudje na

prizadetih območjih Črničva, Kavrana, Bistričice in Klemenčevega, Stahovice in tudi v mnogih podjetjih, še bolj nemočni in prizadeti kot so bili.

Organizirali so se sosedje po vaseh, delavci v tovarnah (Kik, Kemostik, Svit, Alprem, Titan, Svilanit, Menina, ...) Treba je bilo pozabiti na praznik, proste dneve, soboto in nedeljo. Šlo je za ljudi, ki so na plazovih terenih v boj, da jim odnese edino, kar imajo, v strahu za življenja svojih otrok in sebe preživeli noč na prostem, pri sosedih. Za tiste, ki jim je voda uničila klet, garaže, spodnje dele stanovanj s celotno opremo. In ne pozabimo podjetij, ki jih je ob vseh težavah doletela še ta nesreča. Mnoga imajo veliko škodo v skladiščih, nekaterim je del opreme odnesla voda, drugi imajo uničene stroje ...

Solidarnost v takih primerih ni

sporna! Dva ali trije delovni dnevi bodo namenjeni za pomoč prizadetim. Občinski skladi pa bodo kljub temu ponovno prazni, cestni dinar bo še nekaj časa nemejnjen predvsem za popravilo močno poškodovanih cest v občini. Na nekaterih odsekih so namreč ostali le še sledovi prvotnega cestišča – tak primer je cesta Stahovica–Kamniška Bistrica, ki jo brez pomoči širše družbene skupnosti ne bomo goče dobro popraviti vsaj še nekaj mesecev. Uničena je cesta na Črničev, občani Bistričice in Klemenčevega so zaradi plazu in podrtega mostu malodane odrezani od sveta. Lesnega mostu pri Zarji oziroma Kemostiku ni več, in koliko je še takih malih, vendar pomembnih mostičkov v občini, ki so za prekatere pomenili edino povezovalo s svetom.

V zgornjem toku so hudourniki in Kamniška Bistrica rušili, v nižini se je reka razlila, zalila gospodarska in stanovanjska poslopja, tovarne, kjer je voda stala tudi do meter visoko. Kljub vsej nesreči, ki je v teh dneh prizadela našo občino, pa je vendar tudi nekaj sreče: smrtnih žrtev ni bilo.

R. G.

S seje izvršnega sveta

Kdor hitro da, dvakrat da

Žal se je naša občina znašla na petem mestu v republiki po višini škode, ki jo je povzročila vodna ujma, je na seji izvršnega sveta povedala njegova predsednica Marija Sitar. Ker je v naši občini po prvih ocenah skoraj 400 milijonov dinarjev škode (tu pa še ni vključena škoda na zasebnih hišah), bodo potrebni veliki napori celotne družbene skupnosti, da bo škoda vsaj delno povrnjena. Ena od večjih katastrof je tudi ta, da večina podjetij (razen Utoka), pa tudi zasebnikov, ni imelo svojega imetja posebej zavarovanega.

Tako bo od celotne škode v republiki, ki znaša približno 9 milijard dinarjev, iz zavarovanja pokrito le okrog deset odstotkov škode. Že sedaj je znano, da bodo morale malodane polovico škode kriti občine same. Tudi dvodnevni zaslužek, ki ga bomo delavci namenili za solidarnost s poplavljenim območjem, bo pomenil le deset odstotkov. Prvi delež, ki ga bo republika namenila za odpravo škode, pa bo namenjen predvsem čiščenju plazov na cestah in zavarovanju najvitalnejših delov. Iz vsega navedenega sledi, je dejala Marija Sitar, da se bo v občini treba organizirati in čimveč sredstev iz proračuna nameniti za te namene. Vse stvari, ki niso vitalnega pomena, pa bodo žal počakale na naslednje leto. Na ta način bi po predvidevanjih v proračunu lahko zbrali nekaj nad pet milijonov dinarjev.

Na seji izvršnega sveta je bilo rečeno, da so bili v kritičnih razmerah vsi v občini zelo učinkoviti. Ne le izvršni svet, ki se je organiziral že prvega dne nesreče in nato imel do nedelje pet izrednih sej, na katerih so sprotno preverjali razmere na terenu, ampak tudi civilna zaščita in gasilci, ki so se v teh dneh izkazali z izjemno požrtvovalnostjo in z nadčloveškimi napori v treh dneh in nočeh stalnega dežurstva preprečili marsikje še večjo katastrofo. Najbolj učinkovit je bil vsekakor občinski Center za obveščanje pri štabu civilne zaščite, ki je po radijskih zvezah dobival podatke s terena in informacije o ogroženosti, prevoznosti

sti cest, in nujna obvestila prebivalcem na ogroženih območjih sproti sporočal preko javnih medijev. Na seji izvršnega sveta so člani poslušali poročilo poveljnika OŠ CZ Marka Matoha o doslej opravljenih reševalnih akcijah, v nadaljevanju pa so se menili tudi o tem, da je bila koordinacija med vsemi sornimi organi v občini vsestranska in da so vsi v tej »vaji« dobro opravili preizkus. Nekaj akcij pa občinske organe, predvsem sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora, ki bo v nadalje vodil vse akcije v zvezi z odpravljanjem posledic nesreče (organizirane so tudi komisije za ugotavljanje škode na terenu), še čaka. Med njimi je vsekakor zagotovitev prevoznosti cest – prav tu so nastali prvi zapleti.

Pri hitri akciji je potrebno včasih iskati predvsem take izvajalce, ki bodo čimprej, predvsem pa učinkovito opravili svojo nalogo. Izvršni svet je tako pooblastil Dušana Jesenika, namestnika sekretarja za urejanje prostora in varstvo okolja, zadolženega za komunalne in cestne dejavnosti (čudi ga, pravi, da tako pomembno področje v izvršnem svetu ni zastopano s človekom, ki bi skrbel za to področje!), da po svojih močeh poskrbi za čimbolj učinkovito reševanje problemov, ki se pojavljajo na cestah. Ob teh je bil najbolj pereč predvsem na cesti v Kamniško Bistrico, kjer je velik del ceste povsem odneslo. Dušan Jesenik je v sanacijo cestnega odseka vključil SCT, ki ima

v republiki prav gotovo najboljšo mehanizacijo za to področje. Zagotovili so namreč, da bo cesta v Bistrico zagotovo prevozna že v tednu dni in ne šele v naslednjem letu kot so menili predstavniki Cestnega podjetja. Skratka, v nadaljevanju se je prišlo do nesporazuma o izvajalcu del, češ, za sanacijo cest je po zakonu pristojno Cestno podjetje, kot je v zagovoru trdil sekretar sekretariata za urejanje prostora in varstvo okolja.

Zaplet v zvezi s pristojnostmi in sposobnostmi kadrov v izvršnem svetu bo vsekakor treba rešiti, vendar so druge stvari nujnejše. Sedaj je bolj pomembno to, da občina pridobi tiste izvajalce, ki bodo na terenu kar najhitreje in najučinkoviteje sanirali poškodovane ceste, odstranili plazove, uredili hudournike in še kaj. Da je to tako, je dejal tudi republiški sekretar za prostor.

Pri hitrem ukrepanju pride tudi do kratkih stikov. Je že tako, da napake naredijo le tisti, ki delajo. Vendar je na tem mestu bolj pomembno poudariti, so dejali na seji izvršnega sveta, da ponovno pohvalimo tiste, ki so se v reševalni akciji s hitrim ukrepanjem še posebej izkazali: člani predsedstva skupščine in izvršnega sveta, še posebej neprofesionalci, gasilci, pripadniki civilne zaščite, predvsem pa Center za obveščanje, ki je deloval neprekinjeno, bil v povezavi z republiškim štabom CZ in operativnim štabom CZ v gasilnem domu. Pohvaliti velja tudi električarje, ki so hitro ukrepali, kjer je bilo potrebno, prav tako delavce PTT, še posebej pa vse, ki so na pomoč priskočili z gradbeno mehanizacijo (Graditelj, Gradbinec, Komunalno podjetje, zasebniki ...)

R. G.

Prva, delna ocena škode

I.
a) UNIČENI OZIROMA POŠKODOVANI OBJEKTI IN NAPRAVE, KMETIJSKE IN GOZDNE POVRŠINE S PRVO OCENO ŠKODE:

VODNO GOSPODARSTVO

a) poškodbe na vodah, ki jih ima v upravljanju VGP Hidrotehnik:

- poškodovan jez in odnešeno 100 m brežine (Kamniška Bistrica pri Stolu)
- podrt zid v dolžini 20 m na reguliranem odseku Stol-Titan
- podrt del zapornic in zajeda v brežini (Kamniška Bistrica pri Titanu)
- poškodovan obrežni zid pri avtobusni postaji (Kamniška Bistrica)
- poškodovani celotni odsek na obeh bregovih Kamniške Bistrice ob smodnišnici vključno z bregovi

- poškodovani desni breg Kamniške Bistrice pri kamnosestvu v dolžini 100 m
- poškodovana desna brežina Kamniške Bistrice pri mostu v Stranjah v dolžini 100 m
- poškodovan vtok v Mlinščico in desna brežina nad pragom (Kamniška Bistrica pri pragu v Stahovici)
- poškodovana desna brežina Kamniške Bistrice pod pragom v Stahovici v dolžini 200 m

Poškodbe se ocenjujejo na 17.500.000,00 din; ocene poškodb so narejene na podlagi terenskih ogledov, kjer zaradi visokih voda ni bilo možno definitivno določiti obseg poškodb.

b) Poškodbe, ki so jih povzročili hudourniki (Kamniška Bistrica, Tuhinjska dolina, Črna, Bistričica, Motnik) se ocenjujejo v višini 86.000.000,00 din

STANOVANJSKO GOSPODARSTVO

– poškodovane so bile zasebne stanovanjske hiše, stanovanjski bloki, gospodarski objekti in delavnice, škoda 9.421.000,00 din

KOMUNALNO GOSPODARSTVO:

- poškod. vodov. omrežje – 1.471.999,00 din,
- poškod. kanaliz. omrežje – 3.108.001,90 din,
- poškod. javna razsvet. – 253.694,00 din,
- poškodba toplo voda – 427.011,80 din
- poškodba šport. objektov – 432.000,00 din
- poškod. nekateg. prometnih površin – 18.244.203,00

PROMET:

a) poškodbe na lokalnih cestah (KS Kamniška Bistrica, Srednja vas, Vranja peč, Črna, Tunjice, Tuhinj, Šmartno, Špitalič), uničenje ceste Bistričica-Zakal in Motnik-Zajasnovnik-Mala Raven ter uničenje dveh mostov

b) poškodbe na regionalnih cestah v višini 22.799.757,70 din

ZVEZE:

PTT; uničenega 6 km telefonskega kabla ter 100 drogov, škoda se ocenjuje v višini 800.000,00 din

KMETIJSTVO:

- odnešenih 50.000 m² kmetijskih površin (izgubljene površine za kmetijstvo)
- poplavljenih 230 ha kmetijskih obdelovalnih površin; od tega na 58 ha nanešenega 6.000 m³ napolnjenega materiala
- s poplavljenih površin odnešenega 1.000 m³ humusa
- poškodovan 1 ha zasejnih ozimim (pšenica, ječmen) v skupni vrednosti 15.000 din
- na površini 11.300 m² 34 plazov s skupno maso 11.570 m³; s plazovi ogroženo 15 kmetijskih gospodarskih poslopij in 8 dostopnih poti do kmetij
- poškodovanih 10 km poljskih poti.

Škoda, ki so jo povzročili plazovi, se ocenjuje na 339.000,00 din, škoda poplav 1.650.000,00 din, škoda odnesenega zemljišča 1.500.000,00 din ter škoda poškodovanih poljskih poti 1.450.000,00 din; skupna škoda znaša 4.849.000,00 din

ENERGETIKA

poškodovane elektroenergetske naprave

a) DV 20 kV 680.000,00 din

b) nizkonapetostno omrežje 1.300.000,00 din

GOZDARSTVO

a) po oceni celotnega področja občine Kamnik je bilo uničenih in onesposobljenih 50 km gozdnih vlak, s tem pa je onemogočeno spravilo lesa; na samih gozdovih je škoda nastala le pri drsenju pobočja v dolini Bistričice

v predelu Blat, kjer se po oceni pomikajo tla v površini 30 ha gozda skupaj s 100.000 m³ zemlje

b) škoda na gozdnih cesta se ocenjuje v višini 3.239.500,00 din

INDUSTRIJA

– Rudnik kalcita: poškodovani objekti in naprave v kamnolomu in separaciji, škoda 250.000,00 din.

– Rudnik kaolina: delno porušen jez, ki služi za regulacijo dotoka tehnološke vode v proizvodni proces

– ocena škode 300.000,00 din.

– Svit: poškodovana upravna zgradba, orodjarna, skladišče surovin, modelarna ter skladišča; na objektih in napravah se ocenjuje škoda v višini 10.000.000,00 din.

– Kemostik: na poškodovanih objektih in instalacijah se ocenjuje škoda na 700.000,00 din.

– Trival: škoda na napravah in opremi (odklanjanje zastojev, popravilo ter zamenjava uničenih delov) znaša 500.000,00 din

– Alprem: poškodbe objektov in naprav se ocenjujejo na 2.000.000,00 din.

– Kemijska industrija Kamnik: poškodovane zavezitvene naprave in okolica jezov pri vstopu v turbinsko cev, zasut dovodni kanal za protipožarno vodo v dolžini 350 m, odplavljena dovozna cesta nad obratoma pirotehnik in črnega smodnika, odplavljen spodnji stroj dekolvil proge za interni transport v obratu črnega smodnika, poškodovani obrambni napis, zalitje kletnih in delovnih prostorov obrata žage, zalitje delovnih in skladiščnih prostorov v objektih pirotehnik; skupna škoda na objektih in napravah se ocenjuje na 3.867.400,00 din.

– Svilanit: na objektih in opremi škoda ni bila velika, nastali pa so stroški zaradi preventivnih del na evakuaciji zalog in zaščiti objektov v višini 120.500,00 din.

– Mercator-Eta: na opremi ni bilo škode, bila pa je škoda na objektu v višini 49.240,00 din ter na instalacijah v višini 26.500,00 din

– Titan: noben objekt ni bil popolnoma uničen, poškodovani so bili nekateri objekti, oprema in materiali, tlaki, instalacija, kanalizacija, vhodi, določena strojna oprema in orodja, pohištvo, zapornice, prepromaterial, polproizvodi in proizvodi; uničene so bile naslednje naprave: pogon sušilne peči v pocinkovalnici, transportni trakovi v objektu livarne magnetni separatorji, transportni pogon pri temper peči, pogon mešalcev za livarski pesek, dva elektro vilicarja, deset pogonov strojev v obdelavi litine, 20 pogonov strojev v obratu ključavnic, kadi za galvaniziranje s pripadajočo opremo, 10 elektromotorjev in orodjarni, 5 pogonov mizarskih strojev in oprema v ambulanti.

– Graditelji: poškodovani so bili objekti in naprave v obratu separacije in stranskih dejavnosti v SP. Stranjah, skladišče v SP. Stranjah, Gradbišče – Temelji polirne mize, garta in dokončanje poslovnih prostorov, Gradbišče – Gnilišče blaga in gnojevke – Centralna čistilna naprava Domžale–Kamnik, skupna škoda na objektih in napravah se ocenjuje na 1.300.000,00 din.

II. VIŠINA ŠKODE, KI JO JE POVZROČILA NARAVNA NESREČA V OBČINI KAMNIK – PRVA OCENA, PRIMERJAVA Z DRUŽBENIM PROIZVODOM OBČINE, TER SPECIFIKACIJA ŠKODE PO PODROČJIH:

	delež v din	v DP (v %)
– vodno gospodarstvo	103.500.000,00	19,76
– stan. gospodarstvo	9.421.000,00	1,8
– komun. gospodar.	23.936.910,10	4,57
– promet	43.390.900,00	8,28
– zveze	800.000,00	0,16
– kmetijstvo	4.849.000,00	0,94
– energetika	1.980.000,00	0,38
– gozdarstvo	8.929.500,00	1,72
– industrija	100.000.000,00	19,09
– obrt	ni podatka	
– ostalo	60.000.000,00	11,45
(dodatne poškodbe in izdelava tehn. dokumentacije)		
Skupaj:	356.807.310,10	68,09

* DP za leto 1989

OBVESTILO

ZDRAVSTVENI DOM DOMŽALE, TOZD »ZV KAMNIK« organizira CEPLJENJE PROTI GRIPI. V primeru, da bo v delovnih organizacijah prijavljenih za cepljenje manj kot 70% zaposlenih, cepljenje ne bo organizirano v DO, pač pa se posamezniki lahko cepijo v splošnih ambulantah TOZD »ZV Kamnik«.

V ZD že cepimo.

CENA CEPLJENJA 100,00 din

Delovne organizacije naj številčne prijave pošljejo na naslov: ZD KAMNIK, Higiensko-epidemiološka služba, 61240 KAMNIK, Novi trg 26.

Inštruiram matematiko, fiziko osnove elektronike. Tel. 730 662.

Zamenjam družbeno enosobno stanovanje s centralnim ogrevanjem v Kamniku za večje. Paviljonec Jolanda, Fužine 2/a, Kamnik. Tel. 832-721, dopoldan.

Vzamem v varstvo otroka, starost 11 mesecev. Naslov v uredništvu.

Popravljam vse vrste šivalnih strojev na domu. Tel. 832-610

Gasilci so usklajevali reševalno akcijo

V borbi za sočloveka

Kaj bi brez teh zlatih bitov? Marsikdo si je oddahnil, ko so prišli in poprijeli tam, kjer je bilo po njihovi oceni najdanejšje. Seveda je po bitki mnogo generalov in tudi v kamniškem primeru so se našli mnogi, ki jim danes očitajo, da bi bilo »tam in tam« bolje postopati »tako in tako«, ne pa, da so delali »to in tisto«. Kamlik strokovnjakov (predvsem »firbcevi«, »očividcevi«, ki so »svetili zraven in koordinirali akcijo!«) Kolikokrat se norčujemo iz gasilcev, češ, ne delajo drugega kot pripravljajo gasilske veselice in se včasih zberejo na vajah. In kako prav so prišli sedaj?!

Pa še to – kljub gospodarski krizi je kamniškimi oblasteni uspelo ohraniti prispevno stanje v te namene še na dokaj razumnem nivoju (0, 25), pa vendar je treba povedati, da zagnanim fantom iz gasilskih društev v naši občini nihče ne bo mogel povrniti stroškov, nadomestiti ur (čeprav je treba poudariti, da so v podjelih njihovo odsotnost z razumevanjem sprejeli) in jim poplačati njihovo požrtvovalnost.

Vendar pa, kot je v pogovoru poudaril poveljnik Gasilskega društva Kamnik in podpoveljnik Gasilske zveze Kamnik Jože Berlec, se vsi zavedajo, v kaj se podajajo, ko se odločajo za ta svoj »hobi«. In dobro vedo, kakšno zadoščenje ima človek, ko vidi, da je pomagal, da je rešil sočloveka, mu omilil posledice naravnih katastrof. To zadoščenje so kamniški gasilci imeli. Da niso bile posledice nedavne vodne stihije še večje, da se je ustavil prenekateri plaz, in marsikaj bi lahko že naštel – je vsekakor tudi zaslug kamniških gasilcev.

VODA JE IZ MINUTE V MINUTO SPREMINJALA TEREN

»Prvega novembra smo bili aktivirani ob 5.20. Najprej smo odšli do Stahovice, kjer je hudourniško močno ogrozilo stanovanjsko hišo. Nihče ne more verjeti, kako je voda iz minute v minuto spreminjala teren pred našimi očmi. Kar naenkrat ni bilo več dvorišča pred hišo, voda pa se je zajedala za prav v poslopje. Z nanosih hlovdovine in ostalega drevja smo dosegli, da se je vodni tok preusmeril in obenem ponovno nanosil ogromne količine peska, mulja in ostalega materiala nazaj in tako nanovo »nazadla« del dvorišča. Ker smo pričakovali podobno vodno stihijo tudi drugje po občini – vemo, da je to hudourniško, predvsem pa plazovito območje, smo kasneje aktivirali celotno občino. Ob 6.20 smo namreč

sprožili splošen alarm. Samo tisti, ki so bili zraven, si lahko predstavljajo, kakšno moč ima voda. S ključno hitrostjo se lahko zamašijo jezovi, kako so smreke drvele po reki podolgem in počez, in tudi pokonci! in kako pri tisti hitrosti, ko voda iz minute v minuto spreminja neko stanje, tudi miniranje jezov ali dostava bagrov, ki bi pomagali vleči grmovje, zagodene dele mostov in hlovdovino izpod mostu, ne bi bistveno pomagali. Manjši »kiksi« so bili seveda tudi z naše strani, vendar pa moram poudariti, da bi na primer miniranje jezov pri Titanu naredilo veliko več škode kot koristi. Nihče se ne zaveda, kako po svoje bi reka potem rovarila v nižjem toku, saj bi ji z miniranjem jezov avtomatsko povzročili škodo, ki je zaradi plovab nastala v stanovanjskih hišah ob Titanu na Panovem! Vendar, tam se voda ni pojavila prvič, pa kljub temu ni nihče, s tem mislim tudi na strokovne službe, poskrbel za kakšno betonsko »škarfo«, ki bi Bistrici preprečila »prosto sprchajanje« iz struge in nazaj,« nam je pojasnjeval Jože Berlec.

ZAPLETENO REŠEVANJE TITANOVEGA JEZU

Gasilci so po njegovih besedah že takoj ob enajsti dopoldne, prvega dne, ko je reka prestopila bregove pri Titanu, zahtevali gradbeno mehanizacijo, da bi reko razširili na drugo stran, proti obvoznici, in ji s tem dali prosto pot. Vendar mehanizacija ni bilo vse do druge ure popoldne. Ker v Kamniku niso mogli dobiti nikogar (Graditelj je reševal svoje v Štranjah), so končno z vlačilcem dobili bager iz Gradbinca v Kranju. Ker pa so bile tudi povezave med njimi in ostalimi akterji v občini slabe, so kamniški gasilci nekaj ur izgubili zaradi čakanja na Graditeljev bager

– oni namreč niso pričakovali, da imajo svoje zasedene.

Ko so po prihodu kranjskega »bagra« strugo le razširili v železno smer, in tako razbremenili nival vode na jez, se je nivo vode takoj zmanjšal. Seveda pa so bile posledice prehodne preusmeritve toka reke iz struge v hišo od Svilanite do Titana in potem preko vseh proizvodnih hal v sam Titan, kjer so delavci s pomočjo gasilcev z velikimi napori preprečili vdor vode v električne talilne peči (s 45 tonami žareče litine pri 1500 stopinjah C!), kar grozljivo. Kaj bi bilo, če bi prišlo do eksplozije, si nihče ne predstavlja!

POVSOD NAENKRAT JE TEŽKO BITI!

Akcije, v katere so posegali gasilci, so bile izjemno zahtevne, tudi počasne. Vsi pa so hoteli imeti vse kar naenkrat rešeno, gasilci pa niso mogli biti na vseh mestih naenkrat, niti pravočasno. Zatajila je tudi koordinacija, pravi Jože Berlec in poudarja, da je bil glavni kranjski štab kar v kamniškem Gasilskem centru, kjer sta v glavnem vse usklajevala on in načelnik občinskega štaba Civilne zaščite Lado Šerbelj. Oni so imeli namreč tudi osnovne pogoje za usklajevanje, saj so ob območjih edini opremljeni z radijskimi zvezami. Določene službe bi po njegovem mnenju morale pokazati več strokovnosti.

Z Jožetom Berlecem sva se med drugim pogovarjala še o pomeni, vlogi in vrednotenju gasilskega dela, pogovor pa je nanesel tudi na to, da gasilci (zato se tudi tako imenujejo) veliko lažje obvladujejo požar kot pa vodno stihijo, saj slednja deluje na vseh območjih naenkrat, ima pa dolgotrajnejše delovanje in veliko večjo razdiralno moč kot požar. Kdor tega ne vidi, ne more verjeti. Aktivirana so bila vsa gasilska društva v občini, saj je bilo skoraj v vsaki krajevni skupnosti treba kaj reševati. Seveda je treba priznati, da pri sanaciji tovrstnih poškodb ne bi mogli ničesar brez večje gradbene mehanizacije. In prav gasilci so bili spet tisti, ki so vzpostavljali zvezo z gradbeno mehanizacijo, saj jo pripadniki civilne zaščite nimajo. In še to, prek kamniških gasilcev je bila vzpostavljena tudi prva in edina zveza z Lučami, in sicer preko dežurnega gasilca na Kranjskem

Lado Šerbelj, načelnik OŠ CZ in Jože Berlec, podpoveljnik Gasilske zveze Kamnik sta v sodelovanju s PM usklajevala reševalno akcijo. Raku (pod Veliko planino) do Kamnika po radijski zvezi, od tu naprej pa po telefonu na Republiški štab CZ. Iz te smeri so se kamniški gasilci tudi prvi pribili s terenskim vozilom in prinesli hrano do prebivalcev Luč.

»Gasilci smo morali hitro ukrepati tudi na »Roščevem trgu« to je spodnji del Županjih njiv, kjer Kamniška Bistrica naredi velik ovinek. Prav na takih delih pa ima reka največjo moč, zato je obstajala nevarnost, da s svojo razdiralno močjo izpodkoplje kar nekaj tamkajšnjih hiš. Vapčani so si sami pomagali z nanosom drevja, potem pa smo mi z buldožerjem reko poglobili in jo s tem speljali na drugo stran, delno pa je stroj nametal material na naneseno vejevje in s tem naredil nekakšno pregrado.«

– Ali bi bilo s sprotnim čiščenjem hudournikov, sploh pa z dobrim utrjevanjem brežin Kamniške Bistrice in pravilnim speljavanjem njenega toka možno karkoli preprečiti? »Tudi najstarejši prebivalci teh krajev ne pomnijo takih posledic razbenedih hudournikov in Kamniške Bistrice. Starejši ljudje pa se še spominjajo, da je bila včasih na Bistrici, še posebno od Titanovega jezov navzgor kar nekaj manjših jezov, ki so tako bistveno upočasnili tok reke, ob večjih nalih pa zmanjšali njegovo moč. Ti jezovi so počasi propadali, novih niso naredili. Od takrat je od Svilanite navzdol takorekoč poplavno območje že ob malo večjih nalih. Prej tega ni bilo. Znam posledice (voda se je na tem mestu preusmerila in tekla praktično skozi vse hiše na tistem predelu) bi se izognili, če bi pravočesno na tistem mestu naredili dovolj močno pregrado, varovalni zid, utrjeno nabrežino. Kdo? Vodna skupnost, sami prebivalci, krajevna skupnost, in še kdo?! Zdaj bo čas za temeljit raz-

mislek o izgradnji dodatnih jezov, utrditvi nabrežin Kamniške Bistrice.

Pri hudournikih pa je tako: če si ogledamo, kakšne skale so drvele nizdol hudourniških poti, pa tudi ob njih, je vsako razpravljanje o tem, kako bi stvari lahko preprečili, če bi bili hudourniki očistični vejevja, korenin, lesnih in drugih odpadnih delov, odveč. Res pa je, da bi bile posledice manjše, če bi vse te nesnage po dolini navzdol prišlo manj, jezovi bi se zamašili kasneje, če, če, če...« je pripovedoval Jože Berlec.

Plavov ogromni nanos drevja, hlovdovine, in tudi zabojnik je znašel vmes, so popolnoma zaprl prehod vodi na Velikem jezov (v Spodnjih Stranjah, ob kovu Kikovega betonskega zidu) in povzročili, da se je del reke preusmeril kar po notranji strani zidu, skratka, Bistrica je tekla vzdolž celotne »smodnišnice«, kjer so morali prebiti betonski zid na južnem delu, da je voda odtokla.

Neverjetno razdiralno moč je hudournik pokazal tudi v Bistrici in Klemenčevem, kjer zaradi velikih skal, ki so rušile vse pod sabo, praktično ni več videti ne ceste, ne kje je nekoč tekel navidezno miren potoček Bistričica. Tudi gozd ni več podoben samemu sebi. Vseprav ležijo smreke, vse je razklano, zlomljeno, slika je grozljiva. Oseke, Okroglo, Zakal in še nekaj hiš nižje je bilo tako nekaj dni takorekoč odrezanih. Prav grozljiva pa so pričevanja lastnikov višje ležeče hiše, kjer je enega od njih počasi presenetila smreka. Skozi okno je priletela naravnost v kurilnico, tam pa popolnoma uničila peč za centralno kurjavo. Da ne govorimo o meter visokih nanosih mulja v kletih in garažah, kjer je vse zapacano, marsikje pa tudi uničeno zaradi omenjene nesnage.

– Do kod seže moč gasilcev pri odstranjevanju posledic katastrofalne ujme?

»Tistega, kar smo sproti naredili, se sedaj skoraj ne vidi. Pri odpravljanju ostalih posledic pa gasilci kaj dosti ne moremo več pomagati. V vedno smo s šestnajstonskim vladilcem skušali izveleči zagodeno vejevje, hlovdovino in ostalo nesnago izpod jezov pri Titanu, pa ni šlo. Treba bo žagati, sicer pa mislim, da nestrokovnjaki, ki gasilci za te primere niso, ne bodo mogli še naprej posegati v to. Čimprej bi morali vključiti strokovnjake – predvsem hudourničarje (PUH). Je pa precej gozdnar pri Titanovem jezov to, da je iz obeh strani zelo zapleten, ponekod je dostop za tekočo mehanizacijo nemogoča.«

– Kako pa je bilo s plazovi, Kavran, Smrečje pod Črnicem...?

»O tem bi več lahko povedali geologi. Na Kavranu je velik del hriba spolzel proti cesti, zasul del hiše. Vse so sproti čistili, odvažali. Zanimivo je mogoče to, da je bil v Smrečju, kjer je sprožen plaz izpod Gozda, pred leti prav takšen. Sprašujem se zato, kako da takrat ni bil saniran v zadostni meri, in kako, da so na takem, pravzaprav območju dovolilo postavljati hišo in gospodarsko poslopje?...«

– Bi še kaj dodali?

»Morda to, da ljudje, ki so prizadeti, zadeve do svoje omenjene hiše. Seveda je to na nek način razumljivo. Vsak se čuti prizadetega, če ne pridejo takoj vsi nje-morali prebiti betonski zid na južnem delu, da je voda odtokla. Neverjetno razdiralno moč je hudournik pokazal tudi v Bistrici in Klemenčevem, kjer zaradi velikih skal, ki so rušile vse pod sabo, praktično ni več videti ne ceste, ne kje je nekoč tekel navidezno miren potoček Bistričica. Tudi gozd ni več podoben samemu sebi. Vseprav ležijo smreke, vse je razklano, zlomljeno, slika je grozljiva. Oseke, Okroglo, Zakal in še nekaj hiš nižje je bilo tako nekaj dni takorekoč odrezanih. Prav grozljiva pa so pričevanja lastnikov višje ležeče hiše, kjer je enega od njih počasi presenetila smreka. Skozi okno je priletela naravnost v kurilnico, tam pa popolnoma uničila peč za centralno kurjavo. Da ne govorimo o meter visokih nanosih mulja v kletih in garažah, kjer je vse zapacano, marsikje pa tudi uničeno zaradi omenjene nesnage.

ROMANA GRČAR

Poročilo o ogledu in sanaciji plazov

Opisani so le tisti pregledani plazovi, kjer so bili potrebni dodatni ukrepi in ogledi.

Plaz pri hiši Štrajhar Jože, Pobreber 5

Za hišo je nastal velik usad nekaj tisoč m³ materiala, ki je hišo zasul vse do strehe. Z gradbenimi stroji je bil ta material odstranjen in s tem je bila hiša ohranjena. V nadaljnji sanaciji je treba izdelati projekt končne sanacije in sicer tako, da s podporinimi konstrukcijami in pregruženjem zemljinskih mas zopet vzpostavimo ravnotežno ravnovesje pobočja za hišo.

Plaz pri hiši Remškar Jože, Špičalič 1

Na pobočju za hišo je nastal manjši usad, ki je zdrsel navzdol in zaplazen območje za hišo in deloma hišo tudi zasul. S hitro intervencijo odkopavanja z bagerjem smo dosigli, da bi prišlo do porušitve sten. V nadaljnem, da ne bi prišlo do podobnih zdravstev, je treba izvesti končno sanacijo na ta način, da se za hišo izvede podporno konstrukcijo. Izdelali bodo predlog sanacije.

Plaz pri hiši Klemen Anton, Špičalič 23

Plaz večjih dimenzij se nahaja zahodno od omenjene hiše in ogroža lesene stebre električne

napeljave za več hiš višje v pobočju. Računamo, da bodo premiki plazov trajali dalj časa, zato je nujno potrebno prestaviti električno napeljavo izven plazovitega terena.

Na poti k hiši Antona Klemenca se pojavlja tudi manjši usad, za katerega sanacijo v tej fazi plazenja predlagamo samo dodatno nasutje gruščnatega materiala na mestu, kjer je cesto premaknilo. V primeru, da se bo plazenje še nadaljevalo, pa bo treba cesto zaščititi s kašto.

Plaz nad hišo Pec Marjan – Cesta Motnik-Zajasovnik

Na cesti se je sprožil ozek in daljši plaz, ki sega do spodnjega robu ceste. Da ne bi prišlo do nadaljnega poškodovanja ceste, je na tem mestu treba postaviti podporno konstrukcijo po predhodno izvedenem projektu.

Isti plaz je v spodnjem delu kot blatni tok ogrozil tudi hišo Pec Marjana. Predlagali smo, da se s površinsko zaščito – lesenimi prebitimi koli in pregradami prepreči morebiten dodatni blatni tok proti hiši. Podoben ukrep je bil izveden že pred našim prihodom. V naslednjih dnevih bomo razvoj plazenja spremljali in se odločili za morebitne dodatne ukrepe.

Pri pregledu smo tudi ugotovili, da je lokalna pot h kmetiji Pec Marjana neprevzalna za kmetijske in gradbeninske stroje, ki prihajajo iz Vranskega. Predlagamo,

da bi z bagrom usposobili dohod do omenjene kmetije.

Plazovi ob strugi hudournika Bistricica

Največji plaz se je pojavil v gornjem delu potoka Bistričice in sicer pod slapov na sotočju dveh hudournikov. Plaz je nastal na skrivalni podlagi, ki je bila prekrita z od 5 do 20 m debelim gruščnatim karbonatnim vršajem. Celotni grušč je zaradi dodatne obtežbe vode ob hudem naliivu zdrsel in nastal je zelo velik plaz, katerega dimenzije so po oceni naslednje: širina plazov – 250 m, dolžina plazov – 300 m, globina plazov – povprečno 10 m. Na spodnjem delu se je plazina zoževala ob dveh stranskih grebenih tako, da ima plaz obliko hruške. Oba grebena sta tudi preprečila, da plaz ni v večji meri zajezil Bistričico. Pričakujemo, da bo plaz še aktiven, posebno ob deževjih in da bo takrat tudi deloma zajezeval potok. Njegove dimenzije so tako velike, da sanacija ni možna, vsaj v tem trenutku, ko je plaz v polnem gibanju, ni možna. Da preprečimo širjenje plazenja navzgor, kar bi pomenilo porušitev hiše, predlagamo, da se na spodnjem delu, na ogroženem vogalu hiše sedanjih temeljev, ki bodo segali v raščeno hribino.

Plaz pod hišo Zakal 9

Pod hišo Zakal 9 se je sprožil v skrivalcih debelejši plaz, ki sega od struge potoka, pa vse do spodnjega roba hiše. Ker dostop do hiše z gradbenimi stroji ni mogoč, sanacija tega plazov, ki je v polnem gibanju, ni možna. Da preprečimo širjenje plazenja navzgor, kar bi pomenilo porušitev hiše, predlagamo, da se na spodnjem delu, na ogroženem vogalu hiše sedanjih temeljev, ki bodo segali v blok temelji, ki bodo segali v raščeno hribino.

Usad pri kmetiji Grad Franc, Gališče 5

Na ovinku pod cesto nad omenjeno kmetijo se je sprožil usad,

ki ogroža električni A drog. Drog je tik pred porušitvijo in je potrebno takojšnje ukrepanje. Isti usad je tudi zasul potok, zato je treba z gradbenim strojem (npr. Skip Sn 79) izkopati novo strugo potoka na dolžini približno 10 m. S tem bomo preprečili, da bi potok ob večjih deževjih zalil dve kmetiji.

Plaz na magistralni cesti Črna Grad

O omenjeni cesti se je aktiviral večji plaz širine okoli 100 m, dolžine okoli 100 m in globine od 10 do 15 m. Plazina je sestavljena iz gruščnatega deloma glinastega materiala. Plaz drsi po črnem glinastem skrivalcu. Na gornjem delu plazov je dobro razviden zgornji odlomni rob, medtem ko se stranski odlomni robovi še niso aktivirali. Plaz se giblje počasi. Sodimo, da od 0,5 do 1 m na dan. Glede na to, da se stranski robovi niso pojavili, je možnost, da se gibanje plazov ustavi. Ker plaz ogroža pomembno cesto, je dovoljen prevoz preko njega samo pod pogojem, da je organiziran stalni nadzor pristojnih služb na obeh mestih, kjer razpoke plazov sekajo cesto. Ob ogledu smo tudi preizkusili geodetsko snemanje organizirani plazov in na

Plaz pod hišo Zakal 10

Na poti h kmetiji Zakal 10 so nastali trije večji usadi, pa tudi nekaj manjših, tako da dostop z vozili do kmetije ni možen. Predlagamo, da se strojno očisti pot do kmetije, na območjih, kjer pa se je cesta posedla, naj se nasuje dolomitni drobljenec.

Plaz pod hišo Zakal 9

Pod hišo Zakal 9 se je sprožil v skrivalcih debelejši plaz, ki sega od struge potoka, pa vse do spodnjega roba hiše. Ker dostop do hiše z gradbenimi stroji ni mogoč, sanacija tega plazov, ki je v polnem gibanju, ni možna. Da preprečimo širjenje plazenja navzgor, kar bi pomenilo porušitev hiše, predlagamo, da se na spodnjem delu, na ogroženem vogalu hiše sedanjih temeljev, ki bodo segali v blok temelji, ki bodo segali v raščeno hribino.

Pod opisanim plazom je nastalo še več preperinskih plazov na levi strani potoka, ki bodo prav tako prodirali v strugo potoka in jo lahko deloma zajezili. Tudi na desni strani potoka so vidni pojavi porušitve stabilnosti. Istočasno z opazovanjem velikega plazov bomo spremljali gibanje plazenja tudi na teh plazovih.

Plazovi na lokalni cesti h kmetiji Zakal 10

Na poti h kmetiji Zakal 10 so nastali trije večji usadi, pa tudi nekaj manjših, tako da dostop z vozili do kmetije ni možen. Predlagamo, da se strojno očisti pot do kmetije, na območjih, kjer pa se je cesta posedla, naj se nasuje dolomitni drobljenec.

Plaz pod hišo Zakal 9

Pod hišo Zakal 9 se je sprožil v skrivalcih debelejši plaz, ki sega od struge potoka, pa vse do spodnjega roba hiše. Ker dostop do hiše z gradbenimi stroji ni mogoč, sanacija tega plazov, ki je v polnem gibanju, ni možna. Da preprečimo širjenje plazenja navzgor, kar bi pomenilo porušitev hiše, predlagamo, da se na spodnjem delu, na ogroženem vogalu hiše sedanjih temeljev, ki bodo segali v blok temelji, ki bodo segali v raščeno hribino.

Usad pri kmetiji Grad Franc, Gališče 5

Na ovinku pod cesto nad omenjeno kmetijo se je sprožil usad,

Skupnost stanovalcev Kidričeva 35/a, Kamnik (nad Metalko)

izreka iskreno zahvalo vsem gasilcem za pomoč ob poplavi.

ZAKLJUČEK

V zgornjem tekstu so opisani le tisti usadi in plazovi, ki so kritični in kjer je potrebno takojšnje ukrepanje. Med pregledi smo videli tudi številne druge pojave nestabilnosti. Ugotavljamo, da bodo ti pojavi v kratkem obdobju ogrozili objekte, električno vodno, telefonsko in cestno napeljavo, kmetijske in travne površine itd. Zato predlagamo, da se za celotno območje občine Kamnik označi in oštevilči na topografski karti vse pojave porušena stabilnosti. H karti se izdelajo za številnih katastrof vseh ugotovljenih pojavov nestabilnosti, ki vsebuje vse podatke o plazenju, kot tudi podatke, kakšen objekt je ogrožen in okviren predlog sanacije. dr. RIBIČIČ MIHAEL, dipl. ing. geol.

Dežurni miličnik je prvi opazil plazove

Postaja milice v Kamniku je bila v reševalno akcijo vključena od prvega dne naprej. Prav njihov miličnik je v četrtek zgodaj zjutraj, po zadnjem obhodu iz Kamniške Bistrice proti Kamniku na območju blizu gostilne Gams opazil začetna plazjenja zemlje in malo niže komaj ušel večjemu kamnitemu plazu, ki je preprečil nadaljnji dostop do Kamniške Bistrice.

Na postaji milice so po tem poročilu takoj sprožili alarm, obvestili kamniške gasilce in akcija je stekla. Zvone Logar, namestnik komandirja PM Kamnik, s katerim smo se pogovarjali, je bil dežuren od petka, 2. do nedelje, 4. novembra. Tako nam je lahko podrobneje opisal celotno reševalno akcijo, predvsem pa varovanje življenja in premoženja, s posebnim poudarkom na obveščanju o nevarnostih na cestah, za kar miličniki že sicer skrbijo.

»V četrtek, malo pred peto uro zjutraj, je naša patrula ugotovila, da Kamniška Bistrica poplavlja na več mestih, v Stahovici in Stranjah, regionalno cesto Kamnik - Stahovica - Černivec - in

s tem močno ovira promet in objekte ob strani.

Naraščala je iz minute v minuto. Že kmalu zjutraj in dopoldne je bilo opaziti, da je poplavljenih več objektov ob strugi - na poti Perovo - Duplica - Šmarca in tudi vse tovarne ob rečnem toku na tej lokaciji. Takoj po ugotovitvi razmer se je Postaja milice Kamnik aktivno vključila v reševanje in ugotavljanje posledic delovanja naravnih sil. Naša primarna naloga je bila, da smo pomagali pri organiziranju, načrtovanju in izvajanju ukrepov v delovnih in bivalnih okoljih za preprečevanje in odpravljanje posledic neurja oziroma za zavarovanje ljudi in premoženja. Glede na operativnost naše službe smo zbirali informacije, koristne za oce-

no ogroženosti in te potem posredovali v Štab za civilno zaščito.

Tako je torej v kritičnih dneh nastajala ocena ogroženosti predvsem na podlagi informacij, ki so jih zbirali miličniki in gasilci po terenu. Na podlagi teh so določali oblike delovanja pripadnikov civilne zaščite in dinamiko izvajanja ukrepov. Sicer pa so miličniki, kot običajno, nadzorovali ogroženost cest in prometa na njih, nadzorovali prevoznost cest in to sporočali na Sektor za stalno dežurstvo UNZ Ljubljana ter Cestno podjetje Kamnik.

»Od nedelje, 4. novembra, do danes (pogovarjali smo se 6. 11. ob 18. uri) sta bili regionalni cesti Kamnik - Motnik - Ločica in regionalna cesta Kamnik - Stahovica - Černivec večkrat zaprti za promet, občasno je bil promet sproščen za osebna vozila. Ker pa sta bili omenjeni cesti na več odcepkih zasuti z večjimi ali manjšimi plazovi, pojavili so se cestni vdori in velike razpoke na asfaltu, so bile občasno odprte le za

eno smer. Še posebno je bil ogrožen prelaz Kavran v Soteski. Cesta je bila popolnoma zaprta do nedelje, sedaj so le še občasne zapore v eno smer. Pri izvajanju običajnih nalog, ki jih opravljajo naši organi pri urejanju prometa, smo opazili, da je bilo prometnih nesreč, pa tudi kriminalnih dejanj, v teh dneh bistveno manj.

Takoj, ko je voda odnesla cestni odtok na poti v Kamniško Bistrico, so miličniki začeli zbirati podatke na tem delu. Miličniki so šli seveda v Bistrico peš, ugotavljali so, kaj je s tam živečimi ljudmi. V pogovoru s prebivalci so ugotovili, da življenja in premoženja niso ogrožena - ustavili pa so se na Kopiščih in pri Štritofih v Kamniški Bistrici.

»V noči s petka na soboto, ob 2. uri zjutraj, smo dobili obvestilo, da iz Okroglega in Klemenčevega po hudourniku Bistričica prihajajo veliki nanosi zemlje, skal in dreves in da ogromne gmote naplavin že ogrožajo nasele Bistričica. Na ogrožena območja smo takoj poslali milični-

ka. Kar nekaj ur je hodil peš do Klemenčevega in si tik pod plazom vse ogledal. Po zvezi nam je tudi sprožil sporočilo opažanja. Tako smo približno vedeli, s kakšno hitrostjo prihajajo naplavine. Miličnik je ugotovil, da izpod hriba pod Kalenom, nad naseljem Okroglo, podtalnica proti strugi Bistričice in naprej Kamniške Bistrice potiska pred seboj 300 do 500 metrov dolg zemljski plaz, in sicer iz smeri Krvavec, nekoliko levo od Okroglega. Zaradi ogromnih količin naplavin, v katerih so bile skale, kamenje in ogromno dreves, je nastal nekakšen umetni jez, v katerem se je kaj hitro akumulirala voda. Zaradi velikega pritiska je že kmalu popustil, kasneje, ko se je voda spet nabrala, pa je v posamičnih intervalih voda, pomešana z blatom, peskom in vejčjem grmelu v dolino. Okoliške hiše so bile močno prizadete, odplavljeni so bili trije osebni avtomobili. Škoda je bila velika. Gmota blata, skalovja in dreves je takoj precej poškodovala Pavličeve hiše, kjer jim je praktično popolnoma zalilo spodnjo etažo, neposredno pa je bila ogrožena tudi stanovanjska hiša Klemenčeva 4a. Miličniki smo obveščali

gasilce in okoliške prebivalce, ki so čistili strugo, in ko je bila neposredna nevarnost, da bi naplavine koga poškodovale, so se seveda hitro umikali. Delo v takih razmerah je bilo izjemno nevarno, ljudje so delali v nemogočih pogojih, premočeni, do pasu v vodi. V pričakovanju najhujšega so se naslednjo noč nekateri prebivalci tudi izselili iz zgoraj ležečih hiš k bližnjim sosedom in sorodnikom. Na srečo lahko ugotovimo, da poškodovan ni bil nihče,« je povedal Zvone Logar.

● Omenimo še, da je našo občino v soboto, 3. 11. ob 19. uri obiskal republiški sekretar za notranje zadeve Igor Bavčar. Pogovarjal se je s pod poveljnikom Gasilske zveze Kamnik Jožetom Berlecem, predsednikom skupščine Maksom Lavrincom in namestnikom komandirja PM Kamnik Zvonetom Logarjem, in to v kamniškem »kriznem štabu« v gasilnem domu, kjer sta imela center za obveščanje civilna zaščita in gasilci. Igor Bavčar se je zanimal za razmere v naši občini in izvedel za posledice neurja na tem območju.

ROMANA GRČAR

Med ljudmi na kraju nesreče

Ne verjame, kdor ne vidi

Z besedami je težko opisati vso grozo, ki jo doživi novinar, ko obišče prizadete ljudi, in ko ugotovi, kako smo ljudje včasih pred naravo nemočni. Z usklajeno akcijo vseh, ki so v občini pomagali in še pomagajo pri odpravljanju posledic minule vodne ujme, je odpravljen le delček vseh nastalih težav. Te so se namreč šele začele.

In kako nemočen je človek, ko obišče vse te ljudi. Novinar še posebej, ko s svojim fotoaparatom in morda kasetofonom, v že-

ob koncu asfalta, kjer je bil včasih mostiček in naprej speljana prijetna makadamska pot do Zakala, gorskih vasi Okroglega,

»Tule, vidite, je bil nekoč naš sadovnjak in klafta drv, pa kaj to, odneslo in uničilo nam je še mnogo več,« pravi Sprukova iz Bistričice.

lji, da bi v svet ponesel stisko ljudi spozna, da je povsem nemočen in da ljudje, ki se pri odpravljanju posledic nesreče iz ure v uro borijo za preživetje, trepetajo, kaj bo prinesel naslednji dan, obupujejo nad izgubo tistega, za kar so delali vse življenje, novinarja prenekaterikrat jemljejo le kot vsiljivca, ki ga je tja pripeljala le lastna radovednost.

Ob pogledu na nepopisno katastrofo pa dobi občutek, da je iz sonca, od koder je prišel, in kjer so si ljudje kljub vsemu malo le opomogli od najhujšega, prišel v kraje, ki so »od Boga pozabljene«, za katere je huda ura, upajmo, resda minila, vendar ne še povem. Bili smo pri ljudeh v Bistričici, kjer se dolina zoži in kjer

Osek, sedaj zeva le gmota blata, podrtih dreves, kjer ni videti razlike med hudournikom, cesto in gozdom. Vse je eno samo razdejanje. Ljudje so bili več dni brez elektrike in brez vode. Kraji višje gori pa popolnoma odrezani od sveta.

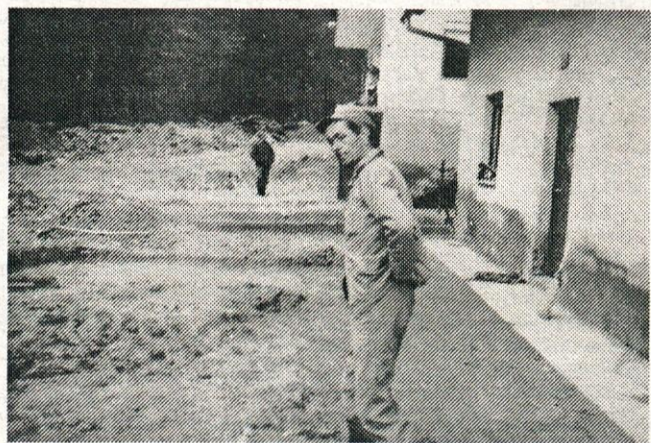
In ob tem se človek sprašuje, kje je pravica? Zakaj je tudi tokrat prizadela tista hribovska naselja, kjer ljudje praviloma vse življenje garajo, da si postavijo skromno hišico, za silo uredijo cesto, napeljejo vodovod (vse z lastnim delom!) in morda kupijo avto (trije so v vodni ujmi ostali tudi brez njih!), ki jim v teh odročnih krajih pomeni življenjsko nujnost?

Nemočno opazuješ, poslušas

pripovedovanje ubogih ljudi, kaj vse jim je odnesla voda, tisto, kar pa ni odnesla, je v blatnih nanosih v hišah popolnoma uničila. Poslušas in si v mislih iščeš besede tolažbe, ki bi jim jih morda izrekel. Vendar teh ni. Edino, kar si takrat zaželiš, je, da bi jim v trenutku izginil izpred oči. Tudi sami so mi pripovedovali, da so v trenutkih največjega obupa, v nočnem neurju, ko so nemočno opazovali, kaj jim voda odnaša, želeli le to, da bi pobralo še njih. Pa vendar, preživeli so. Z nadčloveškimi naporji so se v naslednjih dneh s pomočjo sorodnikov, dobrih sosedov in pripadnikov milice, civilne zaščite in gasilcev spopadli z naravo, začeli odkopavati zasuta dvorišča, kleti, stanovanja. Napeljali so si zasilni vodovod, elektriko, življenje je nekako steklo.

Pomoč širše družbene skupnosti pa se mora šele sedaj zares uveljaviti. Hrano, obleko, denar, najraje pa kar pridne roke, ki bi pomagale vsaj približno vzpostaviti prejšnje stanje.

Vsi, ki bi radi pomagali prizadetim v kamniški občini, naj nakazujejo denar na žiro račun RK občine Kamnik (št. 5140-678-257044). Oškodovanci pa naj prijavi škodo na telefon 831-511 in 811-223.

»To je bil sodni dan, povsod je drla voda, avto, ki je stal pod kuhinjskim oknom, nam je odneslo, v hiši imamo razdejanje, ostala so nam samo še gola življenja, pa še ta se nam v trenutkih največjega obupa že niso zdela več vredna,« pravi Zlatnarjev Franc. Foto: Romana Grčar

Bili smo pod Černivcem, v Smrečju se je sprožil zemljski plaz in v času, ko smo delali ta zapis (6. nov.) se je ta še premikal. Ogrožal je gospodarsko poslopje in hišo Karla Romšaka. Na hlevu je bila vidna razpoka, zato so živino že dan pred tem preventivno izselili. Ko smo lastnika povprašali, kako, da je šel zidat na tak teren (poslopji sta

novejšega datuma), je dejal, da je teren tu od nekdanj plazovit, prepleten s podtalnimi potoki. Ampak, kdo si je pa mislil, da bo začelo lesti tudi pri njih?!? Plaz se je sprožil že v soboto, pokati je začel asfalt na cesti in v hlevu je popokalo zidovje. Pa kaj hočemo, nič ne moremo narediti, vse je odvisno od narave, je dejal gospodar Karel Romšak in še omenil, da je sosedu Francu Senožetniku plaz pred dobrima dvema desetletjema odnesel tako hlev kot hišo. Upajmo, da bo njihova ostala. Upajmo pa tudi, da bodo v bodoče strokovne službe bolj premislile, kje bodo izdajale dovoljenja za zidavo.

★ ★ ★

V Bistričici smo se pogovarjali s Sprukovimi in Zlatnarjevimi. Popolnoma imajo uničeno okoličino hiše, Zlatnarjevimi je odneslo avto nekaj sto metrov nižje v dolino, uničena je vsa oprema v spodnji etaži. Premraženi in premočeni so že več dni borijo z vodno ujmo, kopljejo, odstranjujejo blato iz hiše. Moški iz soseščine so napeljali zasilni vodovod (absurd je, da so bili malodane več dni do pasu v vodi, pa kljub vsemu brez kaplje pitne vode), zasilno so usposobili električno napeljavo.

Pomagali so gasilci, sosedje, ljudje od vsepovsod, pravi Sprukova, najbližnji sosed pa ne! Tudi take imajo v svoji sredini, pravi, ki bi jim privoščil še več škode, od nesreče pa bi sam najraje potegnil še kakšno korist zase! Sicer pa je Sprukovim, pa ob reki navzdol še marsikomu, odneslo vsa drva, lepo zložena na vrtu za zimo. Bistrica jih je nanesla na

Poziv Zelenih Kamnika

Nedavne poplave in zemljski plazovi so marsikje pustili za seboj pravo razdejanje. Škodo bomo lahko odpravili le z velikim trudom, delo bo dolgotrajno in drago.

Da pri odpravljanju posledic ne bi okolju zadali še novih, težko popravljivih udarcev, Zeleni Kamnika opozarjamo in pozivamo:

1. Ker bo kolektor za odvajanje odpadnih vod v čistilno napravo v Študi (Domžale) dalj časa neuporaben, morajo podjetja in obrtniki, uporabniki tega kolektorja, organizirati proizvodnjo tako, da odpadne vode ne bodo nevarne ne za podtalnice ne za reko Kamniško Bistrico s pritoki.

2. Zaradi poškodb črpališč v naših krajih zdaj primanjkuje pitne vode. Zato naj se uporabniki pitne vode v proizvodnem procesu, če je to iz sanitarnih razlogov le možno, zdaj dokončno preusmerijo na uporabo tehnolo-

ške vode iz drugih virov (neposredno črpanje podtalnice, reke, potoki...).

Pitna voda bo v naših krajih vedno bolj dragocena, za industrijsko uporabo tudi predraga.

3. Poseben problem so nevarni industrijski odpadki, ki so bili doslej »varno« shranjeni, npr. v sodih na tovarniških dvoriščih. Ob poplavi jih je voda odnesla drugam, večkrat pa se je vsebina razlila že kar pri nas. Takih odlagališč v bodoče ne sme biti več. Podjetja naj poskrbijo tudi za primernejše skladiščenje okolju nevarnih proizvodnih artiklov.

4. Pozivamo izvršna sveta kamniške in domžalske občine, da pri organizaciji in financiranju odprave posledic nedavne naravne ujme posebej upoštevata problematiko varstva okolja in ob tem dasta obnovitvi kolektorja odpadnih vod najvišjo možno prioriteto.

Predsednik izvršnega odbora Zelenih Kamnik
Branko Novak, dipl. ing.

Rdeči križ Slovenije občinska organizacija

Kamnik, Maistrova ul. št. 2, tel. 831-565

Žiro račun, odprt za nakazila pomoči prizadetim družinam v poplavih: 50140-678-257044

Pomoč že prihaja:

Trobevšek Martin, Novi trg 33, Kamnik odstopi za brezplačno bivanje družini, ki je brez strehe na območju občine Ljubno, družinsko hišo z gospodarskim poslopjem v Radmirju št. 41 občina Ljubno.

Mali Marko, Poberber 1, Kamnik daruje kavč, 2 jogija, razna oblačila in odeje.

Perhavec Izidor	Kamnik	kosi pohištva
Kozole Miha	Kamnik	kosi pohištva
Fabjan Rozina	Kamnik	4 kW termoakumulacijska peč

Denarna nakazila

Rdeči križ Slovenije	Kamnik	15.000,00
Boljka Janez	Polhov Gradec	3.000,00
Trontelj Tatjana	Bakovnik	500,00
Pogačar Janez	Kamnik	500,00
Homar Marko in Tončka	Homec	1.000,00
Martinjak Kati	Ljubljana	1.000,00
Sever Marija	Domžale	500,00
Renova d.o.o.	Kamnik	2.000,00
Sever Peter	Ljubljana	500,00
Zima Ladislav		500,00

24.500,00

Dne 2. 11. 1990 smo obvestili vse krajevne organizacije Rdečega križa o nujni sosedski pomoči družinam, ki so utrpeli škodo in poplavi, pomoči pri zbiranju podatkov za ublažitev škode in sodelovanju pri razdeljevanju pomoči.

Dne 5. 11. je bila odposlana prva pošiljka riža, 300 kg, v vas Podvolovljek. Te dni odpošiljamo v sodelovanju z republiško in občinskimi organizacijami Rdečega križa ter štabi CZ na vsa prizadeta področja darovano količino riža.

Krajevne organizacije Rdečega križa v občini Kamnik bodo sprejemale denarno pomoč na krajevno običajni način, na odprti žiro račun.

Vsem, ki ste se že vključili v pomoč prizadetim, iskrena hvala: pomoč je šele dobro stekla, zato vabimo vse, ki lahko kakorkoli pomagata, da se neposredno vključite po svojih močeh.

Iz obvestila Republiške organizacije Rdečega križa Slovenije: - prihaja že tudi mednarodna pomoč, pomoč v oblačilih je zadostna, potrebne količine so že v skladiščih in jih že delijo.

PRESEDSTVO OO RKS Kamnik

Most pri Zlatnarjevih, ob koncu asfaltne poti v Bistričici, so vaščani odkopali šele po nekaj dneh trdega dela - vse je bilo zasuto, njihova dvorišča pa so podobna puščavi

ROMANA GRČAR

Poplava v Titanu

Kako smo preživel prvi novembrski dan v Titanu? Posnetki so zgovorni; Titanu v nobenem pogledu ni bilo prizaneseno. Z usmerjeno akcijo smo reševali najbolj kritične objekte in tako preprečili morebitno eksplozijo v livarni, kar bi lahko imelo še drugačne razsežnosti. Zato je nastala toliko večja škoda v drugih objektih. Ob prvi analizi smo škodo ocenili na 31 milijonov din, pa žal ni ostalo le pri tem, saj se posledice še pojavljajo.

Da škoda ni še večja, se moramo zahvaliti vsem, ki so se v četrtek odzvali klicu na pomoč in požrtvovalno pomagali preprečevati, da bi podivjana narava uničila dolgoletni človeški trud. Posebej se želimo zahvaliti članom Gasilskega društva Kamnik. Zahvaljujemo pa se tudi vsem, ki so pomagali odpravljati posledice naravne ujme v naslednjih dneh.

Poplavljeni vhod v Titan

... in Titanova ambulanta (foto: Mimi Pollak)

Tudi kmetijskim površinam ni prizanešeno

Rečni prod v sadovnjaku v dolini Črne Foto: R. Grčar

Tudi na poljih je voda pustila razdejanje (foto: R. Grčar)

Pojasnilo

Ob vodni ujmi smo v uredništvu skušali kar najbolj verodostojno povzeti dogodke v naši občini. Vendar je le bilo težko biti na vseh mestih, ki so kakorkoli prizadeta. V naši prilogi tako povzemamo le del dogajanja in akcij ustreznih služb na teh območjih, seveda pa bomo v naslednjih številkah o tem še poročali.

Uredništvo

Skupnost stanovalcev Kidričeva 35/a, Kamnik (nad Metalko)

izreka iskreno zahvalo vsem gasilcem za pomoč ob poplavi.

Dolina Kamniške Bistrice

Pri Velikem jezeru v Stranjah so ljudje pridno izkoristili »dar narave« in hiteli odvažati nanešeno hlovovino, med to pa tudi že pripravljena drva, ki jih je odneslo poplavljenecem z dvorišč.

Foto: R. Grčar

Cesto proti Kamniški Bistrici je praktično odneslo (FOTO Simšič)

Pretrgana cestna zveza med Stahovico in Kamniško Bistrico. Dela ceste nad Gamsom ni več

Foto: F. Svetelj

Tudi take skale so se valile z gora na cesto

Most pod nihalko je popolnoma razdejan

Kopišča je zasul širok plaz kamenja. Vse foto: PM

Delavska solidarnost v Svilanitu

Divja in neukrotljiva, grozeča in umazana se je mimo tovarne kotalila naša vodna sopotnica, Bistrica. Če je ob prvem oznanilu še ukročena tekla v svoji strugi, je ob drugem »kriku« nevarnosti že segala od vrha in oznanjala najbližjim proizvodnim obratom in travnatim površinam, da prihaja. Vodna ujma je že zgodaj zjutraj prignala v tovarno dovolj ljudi, da so zavarovali blago in izdelke. Med delom se je na obrazih sodelavcev zrcalila mešanica strahu in skrbi, pa tudi odločnosti... Mokri in premraženi so s pogledi objemali in pestovali svoje »delovno dete«. Oddahnili so si šele pozno popoldne. Trud ni bil zaman, saj je na hitro narejeni nasip zadržal, voda pa je zalila le tovarniško parkirišče. V zavesti se je oglašala tudi koristnost preteklih odločitev, ki jih je porajalo prav nezaupanje od vodne sopotnice. Betonski zid je kljuboval podivjani vodi in vodne črpalke v kletah so zabrudale odrešilno pesem. Usposobljeni gasilci pa so, poleg svoje visoke zavesti, znova dokazali, da so nepogrešljivi varuhi pred naravo.

Izkušnja, ki je hromila delavske duše, smo ujeli v šatuljo spominov, zaradi katerih je v tovarni Svilanit prijetno preživljati delovne ure; delavci svoje tovarne v nesreči še nikoli niso pustili na cedilu. Pa tudi svojih nesrečnih sodelavcev ne, saj so vse njihove misli že namenjene njim...

IVANA SKAMEN

Plaz nad Črnicem

Zaradi useka na cesti na Črnicem je bila cesta prevozna le v eno smer

Foto: R. Grčar

Plaz nad Romšakovo hišo je povzročil vidne poškodbe na cesti

Foto: R. Grčar

Široka razpoka na hlevu je posledica premikanja tal pod njim

Foto: R. Grčar

Plaz so stalno nadzorovali geologi, predstavniki občinskega centra za obveščanje pa so poskrbeli za obveščeno prevoznost ceste

Foto: R. Grčar

Dolina Bistričice

Razdejanje v dolini Bistričice (foto: M. Pollak)

Potok Bistričica se je spremenil v hudournik, ki je odnesel cesto proti Zakalu, vodovodno napeljavo in zalil več hiš (foto: F. Svetelj)

Posajena lipa sprave

Dan pred Dnevom mrtvih so na kamniških Žalah posadili spominsko lipo in odkrili spomenik žrtvam, padlim v vojni in tik po njej. Na svečanosti so člani študentskega pevskega zbora (pohvaliti je treba tako pevce kot dirigenta Janeza Klobčarja, ki je kljub obilnemu naliwu skrbno izpeljal program) Cantemus zapeli nekaj pesmi, ki so nas popeljale v tiste davne čase, ki za marsikoga še niso pozabljeni: Rož, Podjuna, Zila, Kocbekovo Odprta so vsa vrata, Voduškovo Bleščečo tihoto, Rožmarin, Kajetana Koviča Deželo nerojenih, Grafenauerjevega Gosta in Lipo. Podpredsednik skupščine Igor Podbrežnik in predsednik zbora krajevnih skupnosti (slednji je simbolično prilil vodo novoposajeni lipi) Pavle Oceppek sta odkrila spomenik žrtvam II. svetovne vojne na kamniškem. K spomeniku, na katerem sta izpisana naslednja dva verza, sta položila venec.

(France Balantič)

*V sebi ne morem najti svetlobe,
da vanjo potopim svoje srce,
že davno oskrnil roke
sem s smrtjo in vonjem trohnohe.*

(Karel Destovnik-Kajuh)

*Jaz bom še ostal,
ti boš še živel,
ker ne more misel
spremeniti se v pepel.*

Slovesnost bi morala biti že ob letošnjem občinskem prazniku, vendar pa, kot je omenil predsednik skupščine Maks Lavrinč v uvodnem nagovoru, nam jo je zagodla narava, posredno pa je pripomogla, da je bila posaditev lipe in odkritje spomenika prestavljena v bolj primeren čas.

»Ve se, da so tudi pri nas grobovi, ki to še včeraj niso smeli biti. Ker imajo po občem civilizacijskem pravilu vsi mrtvi pravico do spomina, je treba ta del naše zgodovine ponovno proučiti in

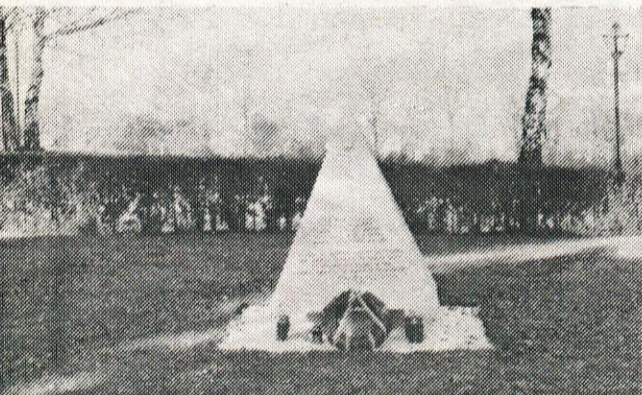

Foto: S. Simšič

presoditi... Nobena ponovna presoja pa ne bo mogla izpodbiti ugotovitve, da sta čas vojne in revolucije obdobji, ko človeško življenje ne velja veliko, da je to čas, ko veselje enega pomeni žalost drugega in da po pravilu premaga veliko gorja. Te žalostne ugotovitve veljajo tudi za naše kraje... Popolnoma se zavedamo, da je to šele začetek nečesa, kar mora zoreti, dozori pa lahko le v vsakem posamezniku posebej. Želimo si, da bi bil spomenik, ki ga danes odkrivamo, mejni kamen med časi, ko so bile te žalostne in hude reči še mogoče, in med časi, ko ne bodo več, ker bo človek le spoznal norost takšnega početja.

To je le nekaj misli, ki jih je na svečanosti povedal naš župan. Izrazil je prepričanje, da ima že sedanja generacija priložnost zgraditi takšno domovino, da bomo pod krošnjo tega drevesa lahko živeli skupaj ljudje vseh mogočih političnih barv, ver in prepričanj.

Ob koncu je študentski pevski zbor zapel še Zdravljico.

R. G.

Razprava o osnutku nove slovenske ustave

Ne dovolimo razprodaje Slovenije!

Svoj prispevek k novi slovenski ustavi želijo dati tudi Kamničani. Tako so nekaj pripomb dali že na razpravi, ki jo je za vse občane organiziral Demos na Kamniškem 7. novembra in nanjo kot razlagalce povabil predsednika zakonodajne komisije in člana ustavne komisije Skupščine Republike Slovenije Antona Tomažiča in poslance v republiški skupščini, Jožeta Berleca, Branka Novaka in Franceta Tomšiča. Razpravo je vodil podpredsednik občinske skupščine Igor Podbrežnik in vse navzoče opozoril, naj se aktivno vključijo v razpravo o ustavi in naj pisne predloge oddajo na občino, od koder bodo posredovani na pristojne republiške organe. Nekaj pisnih predlogov so občani naše občine že poslali.

Anton Tomažič je v uvodu opozoril na nekaj »spornih« članov, ki bi jih veljalo še predebatirati oziroma o katerih se bodo morale stranke še uskladiti. Tako je omenil osamosvojitve Slovenije, za kar bo treba pripraviti še ustrezne pogoje, govoril je o terminu »svetost življenja«, ki je v preambuli ustave za marsikoga sporen, vendar je po njegovem mnenju le filozofski pojem in ni povezan s prepovedjo splava kot to nekateri napačno tolmačijo. Tudi omenjanje NOB po njegovem ne sodi v preambulo, če že, pa kvečjemu v množini, saj je bilo v zgodovini slovenskega naroda mnogo narodnoosvobodilnih bojev.

Uvodničar je poudaril, da ima nova ustava precej več poudarka na človekovih pravicah in svoboščinah. Je krajša, nima namena vse stvari opredeljevati, daje tudi več svobode za sprotne odločanje zakonodajalcev.

V razpravi o ustavi so njeni razlagalci poudarili, da je narejena po vzoru tujih ustav in prav zato je precej krajša. V nadaljevanju so opozorili še na problem ugovora vesti, ki naj ne bi bil neomejen, državljanstva, lastninskih pravic (ali imajo tuji neomejeno pravico kupovati naše imetje?), pravico do soupravljanja v podjetjih, kar naj po mnenju mnogih ne bi opredeljevali v ustavi, ampak le navajali kot možnost.

France Tomšič je govoril o lastninjenju, prostovoljnem članstvu v sindikatih, Jože Berlec pa o gospodarstvu v ustavi. Menil je, da se mora država čimbolj ogniti opredeljevanju te problematike v ustavi, gospodarstvo se mora osvoboditi državnih spon, na politiko pa naj bi podjetja

vplivala preko na novo organizirane gospodarske zbornice. Omenil je še to, da je dolžnost države, da zagotovi svobodne, primerne pogoje za gospodarstvo, človeku pa za delo in življenje – bivalne pogoje. Tu so ga ostali dopolnili s tem, naj država zagotovi zdravo in čisto okolje, v ta namen pa za varstvo človekovih pravic ustanovi institucijo branilcev človekovih pravic in svoboščin, okolja, zaščitnika osebnih podatkov in nadzor nad državno varnostjo. Po novem naj bi za preprečevanje gospodarskega kriminala poskrbelo t. i. računsko sodišče, nekakšna finančna policija.

V razpravo o novi ustavi so se vključili tudi udeleženci. Kamničani so med drugim opozarjali, da ne smemo dovoliti neomejenega priseljevanja »tujcev v našo državo Slovenijo«. Pridobitev državljanstva naj v bodoče ne bi smelo biti tako samoumevna stvar, po mnenju mnogih je tudi prekmalu govoriti o demilitarizaciji. Po njihovem mnenju mora tako majhna Slovenija v začetku imeti vojsko (tudi Izrael, da je majhen, in da se je obdržal le zaradi sposobne armade), vendar pa naj vojska ne dela prevelikih stroškov novi državi. Predvsem pa naj odhajanje v vojsko ne bo prisililo, ampak naj se ustvari tako vzdušje, da bodo slovenski fantje radi hodili na služenje vojaškega roka. Sploh pa, da bi vstop med vojake sprejeli kot čast in ne prisilo.

Mnogi so pritrjevali predlogu, naj se z zakonom določi, kaj lahko tuji pri nas kupujejo, do katere mere so lahko solastniki nepremičnin, omejiti pa velja tudi vprašanje lastnine tujcem.

Branko Novak je govoril o ze-

SKLEPI 4. SKUPNE SEJE ZBOROV OBČINSKE SKUPŠČINE

Zaradi obširnejšega poročanja o posledicah povodnji bomo tokrat povzeli z zadnjega zasedanja skupščine, ki je sicer potekala v dveh delih (30. oktobra je bila zaradi nesklepčnosti po šestih urah prekinjena, nadaljevala se je 7. novembra, ko so poslanci po dodatnih šestih urah sejo le nekako zaključili), le sprejete SKLEPE.

Kamniški poslanci so sprejeli sklep o sporazumni razveljavitvi darilne listine in pogodbe akademskega kiparja Janeza Boljke.

Skupščina občine Kamnik je zaprosila za vstop v delovno skupnost alpskih mest, dr. Nika Sadnikarja pa so poslanci pooblastili, da podpiše listino o vstopu v omenjeno skupnost.

Poslanci so sprejeli informacijo o programskih usmeritvah Izvršnega sveta občine, razprava pa se bo nadaljevala na naslednji seji – konec novembra.

Sprejet je bil tudi sklep o spremembi odloka o prispevnih stopnjah za financiranje skupnih družbenih potreb v občini za leto 1990. (Skupna stopnja se po predlogu za družbene dejavnosti v globalu zniža iz 8,50 na 8,14 odstotka, znotraj družbenih dejavnosti pa se opravijo prelivi – prispevna stopnja se zviša za otroško varstvo, socialno skrbstvo in požarno varnost, zniža pa za osnovno izobraževanje in ukine za blagovne rezerve.)

Ob tem so poslanci sprejeli tudi poročilo o realizaciji programov družbenih dejavnosti v prvem polletju 1990 z možnostjo racionalizacije.

V nadaljevanju seje 7. novembra so najprej sprejeli poročila o naravni nesreči v občini. Poslanci so sprejeli sklep, da do 31. decembra skupščina prevzame pravice in dolžnosti izdajatelja občinskega glasila Kamniški občan, obenem pooblašča izvršni svet, da razpiše javni natečaj za bodočega izdajatelja glasila (o predlogu za izdajatelja pa obvesti delegate na decembrski seji skupščine). Ob tem so sprejeli še sklep, naj izvršni svet pri pripravi občinskega proračuna za leto 1991 v proračunu zagotovi stalni vir za sofinanciranje Kamniškega občana.

Sprejet je bil odlok o delovnih telesih Skupščine občine Kamnik, o ukrepih racionalizacije v upravnih organih občine Kamnik. Poslanci so sprejeli prečiščeni program prenove starega mestnega jedra in izvajanja programa revitalizacije mesta Kamnik. Dali so soglasje k statutu osnovnih šol Frana Albrehta in Toma Brejca.

Obpravnavali so tudi informacijo o problemih prenove mestnega jedra, kjer so se osredotočili predvsem na zaplete v zvezi s Petkovo hišo. Kdo ima prav, še vedno ni razčiščeno, poslanci pa so zahtevali, da se raziše tudi zakonitost gradnje in pripravi dokončno poročilo o tem problemu. Ker pa so delegati predvsem iz zbora združenega dela pripomnili, da niso na sodišču, ampak na skupščini in da oni ne nameravajo razsojati, ampak zahtevajo, da se o tem dokončno dogovori stroka skupaj z akterji vseh zapletov, sejo pa so začeli zapuščati in ker so bili na koncu nesklepčni, niso sprejeli niti priporočila, naj skupščina čimprej obravnava celovito poročilo o programu in politiki prenove mestnega jedra – na to pa naj se tako stroka in izvršni svet temeljito pripravita in problematiko argumentirano osvetlita z vseh zornih kotov.

ROMANA GRČAR

lo pomembnem poglavju ustave, ki je po njegovem mnenju premalo točno definirano – namreč, krajevna samouprava. O tem, kakšen naj bi bil bodoči koncept občin, so v osnutku ustave dokaj ohlapne določbe. Nikjer točno ne piše, kakšne bodo pristojnosti občin, kje bo razmejitev med lokalno in državno upravo, kakšna

ROMANA GRČAR

ELEKTRO SERVIS STANOVNIK

Popravila drobnih gospodinjstskih mehanizacij, sesalnikov, sušilnikov za lase, brivnikov in električnega ročnega orodja.

Montaža klasičnih in satelitskih antenskih naprav.

Podgorje 55, Kamnik, telefon 831-838, popoldan.

Brez ceste na planino očitno ne bo šlo

Bodoči družbeniki na Veliki planini so se sestali na pripravljalem sestanku za ustanovitev družbe z omejeno odgovornostjo Velika planina že konec oktobra; ta zapis pa je nastal v času, ko že vemo, da bo dostop na ta priljubljeni rekreacijski center zaradi nedavnih poplav in rušilne Kamniške Bistrice, ki je uničila dobršen del ceste, ki pelje do spodnje gondolske postaje, kar nekaj časa onemogočen. Če bodo vremenske razmere dopuščale, bo cesta Stahovica-Kamniška Bistrica za silo sicer popravljena, nismo pa prepričani, da bo usposobljena tudi za turistične prevoze in avtobuse. Prav zato lahko kar na začetku prispevka o bodočem razvoju Velike planine povemo, da razmišljanja o usposobitvi ceste na planino s črnanske smeri do Kranjskega raka in Marjaninih njiv le ni tako bogoskrusno dejanje, kot morda neupravičeno ponavljanje predstavnikov Zelenih, ampak očitno prenekaterokrat tudi življenjsko strateškega pomena. Ni pa seveda odveč na vseh mestih opozarjati, da je takšen poseg v naravo na planini zelo občutljivo dejanje in da se bo prav zato treba držati vseh navodil stroke.

Vsega tega pa se tako tisti, ki so se z razvojem planine, sanacijo tamkajšnjih žičnic in gostinskih objektov že do sedaj ukvarjali (Stol), kot bodoči družbeniki, soustanovitelji družbe, še kako zavedajo. Kot so se na Veliki planini dogovorili konec oktobra, bi naj bila ustanovna skupščina nove družbe v decembru, še pred tem pa bi o razvojnem programu Velike planine seznanili tu-

di delegate občinske skupščine, ki naj bi na osnutek programa dali tudi svoje pripombe. Predstavnik Stola so na pripravljalem sestanku bodoče družbenike (Stol Utok, Kočna, Rudnik kalcita, Meso, Mercator-Eta, Alpem in Trival iz Kamnika, iz Domžal pa Univerzale, Termit, Helios, Ljubljanska banka, Razvojni zavod, Tosama in Napredek, iz Novega mesta Pionir in obe Občini

– kamniška in domžalska) seznanili, da je prva in glavna naloga poskrbeti za sanacijo vseh najpomembnejših objektov.

Seveda ob tem ne bo šlo brez potrebne infrastrukture. Za razvoj planine bosta elektrika in voda nujni, seveda ob upoštevanju vseh ekoloških posebnosti in dodatnih pogojev. Predstavnik Stola so še povedali, da bo k ustanovitvi družbe pristopilo 18 družbenikov. Dejali so še, da je vrednost osnovnih sredstev na dan 30. septembra (brez upoštevanja gostišč Šimnovec in Zeleni rob) okrog 8,43 milijona dinarjev, največji delež pa imata Stol s 60 odstotki in Občina Kamnik s 30 odstotki ustanovnega kapitala.

Družbeniki so v razpravi sicer pripomnili, da se jim zdi delež Stola dokaj velik, vendar so jim slednji odgovorili, da bodo v primeru, da se bodo našle nove firme, ki bodo pripravljene vložiti svoje deleže v to družbo, pripravljeno odstopiti svojega in ga zmanjšati vsaj do 51 odstotkov. Bodoči družbeniki so še poudarili, da bi bilo

v vsakem primeru treba poiskati še dodatne finančne vire in na nek način (davki, komunalna in turistična taksa) priti do dodatnega denarja za financiranje razvojnih načrtov. Nujno pa bo po njihovem mnenju obdavi lastnike koč, ki imajo prenočitvene zmogljivosti nezasedene in jih vsaj na ta način prisiliti, da se racionalneje obnašajo.

Rekreacijski center Velika planina po besedah njegovega direktorja sicer nima izgub, vendar ta trenutek lahko pokrivajo le enostavno reprodukcijo, za razvoj pa dodatnega denarja v tem skladu ni. In za konec se vrnimo še k najnovejšim dejstvom. Kaj bo z Veliko planino, če bo dostop v Kamniško Bistrico zaradi uničene ceste to zimo onemogočen in če z gondolo dostop na planino ne bo možen? Kaj bo s turizmom? Ekologi si bodo morda oddahnilo, vendar ne smemo pozabiti, da je na planini tudi nekaj »stalnih uporabnikov«, stanivalcev tega področja. Tem in tudi ostalim turistom bo treba dostop do tja vsekakor omogočiti po poti do Marjaninih njiv, od tu naprej pa utrditi traktorško pot, da zaradi morebitne večje obremenitve ne bi uničili še te, trenutno edine cestne povezave s planino.

R. G.

Protestiramo!

Borci narodnoosvobodilnega boja v občini Kamnik smo bili do sedaj prepričani, da so prostori Skupščine Slovenije in prostori vlade Republike Slovenije in vsa oprema in stvari, ki je v njih, last slovenskega ljudstva in ne last samo tistih poslancev ali vladnih funkcionarjev, ki trenutno delajo in vladajo v njih.

Sedanji dogodki – prvo odstranitev Titove slike iz prostorov IS in sedaj še odstranitev kipa Tita iz Skupščine Republike Slovenije – so nam to mišljenje izničile. Zato borci občine Kamnik odločno protestiramo proti takšnemu početju.

Tito je bil vendar naš vrhovni komandant v NOB in voditelj v obnovi domovine. Spoštovali smo ga, ga spoštujemo in ga bomo spoštovali v bodoče. Spoštujte in ceni ga še danes ves civilizirani svet, le nekaterim v lastnem narodu je napoti.

Gospodje! Danes ste odstranili Tita, jutri boste njegove borce in aktiviste. Ali menite, da je to pravno dejanje?

Občinski odbor ZZZB NOV Kamnik
Predsednik
Janez Prezelj

Opravičilo

Protest objavljamo ponovno, ker je bila v tekstu, objavljenem v prejšnji številki, tiskarska napaka.

Odmevi, polemike, kritična mnenja...

Pismo uredništvu

Ob zadnjem obisku v Kamniku sem se nameraval oglasiti pri vas v uradu, pa vas nisem našel na starem mestu; pozneje so mi povedali, da ste se preselili na občino. No, pa drugič, ko pridem spet v Kamnik, pa nasvidenje.

V zadnji, oktobrski številki Kamniškega občana sem prebral, da bo nehal izhajati ta naš priljubljeni lokalni časopis, ki letos obhaja 30-letnico svojega delovanja v kamniški občini. Prepričan sem, da bomo vsi njegovi bralci močno pogrešali prekinitev izhajanja.

Vem, da je vzrok denar, kakor pač povsod danes v teh gospodarskih razmerah. Morda bi se pa le še dalo rešiti to zadevo glede denarja na nek način, ali z naročnino, ali pa s samoprispevkom z določenim procentom, bi mogoče tudi šlo, ostalo bi pa prispevala občina in podjetja.

Vesel sem bil, kadar sem dobil OBCANA in novice v njem, ker me vedno zanimajo razmere in življenje v Kamniku, saj sem nad pol stoletja živel v Kamniku in se čutil še vedno Kamničana.

S spoštovanjem!

JOŽE REPOLUSK
KRANJ

OBVESTILO!

Stranka demokratične prenove Kamnik sporoča, da je preselila svojo pisarno.

Občane obvešča, da nas odslej dobite na Ljubljanski 1, Kamnik (stari zdravstveni dom), II. nadstropje, soba št. 5, od 7. do 14. ure, v sredo od 7. do 17. ure.

Trgovina

MODNI SALON »TEJA«

Tunjice 25/a, Kamnik

Od 28. 11. obiščite našo novo trgovino, kjer boste prijazno postreženi s kvalitetnimi izdelki domačih in tujih proizvajalcev.

Na voljo so vam:

- ženske jutranje halje (kimono)
- ženske spalne srajce in pižame
- bodyji, korzeti, spodnje majice (topi)
- žensko spodnje perilo iz naravnih vlaken (bombaž, viskoza, svila)
- perilo za mlade
- moško perilo
- ženska lahka konfekcija

Spodnje perilo za izredne priložnosti izdelano tudi po naročilu.

Delovni čas: od 9. do 12. in od 14. do 19. ure, v soboto od 9. do 13. ure.

Občinska konferenca SDP

Dejavno in tvorno sodelovanje v skupščini

Za novega predsednika stranke demokratične prenove v občini Kamnik so na nedavni občinski konferenci stranke izvolili dr. Branka Božiča.

Sklenili so tudi, da bo v prihodnje v občini delovalo šest osnovnih organizacij SDP. Sprejeli pa so tudi predlog o organiziranosti kluba poslancev, v katerem bo poleg 13 delegatov občinske skupščine delovalo še 9 sekcij za posamezna področja.

Ko je govoril o programskih usmeritvah stranke, je dr. Branko Božič med drugim dejal:

»Po dosedanjih izmenjavi izkušenj smo se odločili, da ne bomo ustanovili tako imenovane vlade v senci, ampak bomo pri klubu

poslancev oblikovali sekcije, v katerih bodo sodelovali ljudje, ki imajo izkušnje in poznajo določene probleme. Njihove pobude naj bi pomagale našim poslanecem pri odločanju in glasovanju. Ob tem naj poudarim, da se bomo v bodoče zelo odločno upirali in odklanjali vse kratkoročne in premalo utemeljene rešitve problemov v občini, ki jih ne želimo navajati, ker so vam in občanom dobro znane. Poleg tega odklanjamo vse diskvalifikacije ljudi, ne glede na njihovo strankarsko opredelitev, ki niso dokumentirane. Ne motijo nas različni pogledi na določena vprašanja, pač pa trmoglavost, morda celo ideološko obarvano poudarjanje »samo

mi imamo prav, samo naše stališče je pravilno in izraža voljo večine naših volilcev«. Le kdo in kdaj smo vprašali tistoč naših občanov – volilcev, kaj mislijo ali menijo o vprašanih, o katerih iščeta rešitve tako izvršni svet kot skupščina?

Bodoče predsedstvo občinske organizacije in klub poslancev bosta z vso odgovornostjo spremljala delo izvršnega sveta in skupščine ter podpirala vse pozitivne pobude, v duhu demokratičnih idej in spoznanj. Zato se bosta ob konkretnih vprašanih zavzemala za pogovore in dogovore z vsemi strankami oz. poslanci, ne glede na strankarsko ali drugačno opredelitev.«

Plan izgradnje telefonskih priključkov na področju centrale Bakovnik

A. I. ETAPA

a) Delovne organizacije

Azur, Obrtna cona Duplica
Alpetour, Obrtna cona Duplica
Arboretum, Volčji potok
Castor Kamnik, Ljubljanska 31
Center za socialno delo, Ljubljanska 1
Dinos, Obrtna cona Duplica
Društvo invalidov Kamnik, Kajuhova 11
Fructal-Alko, Korenova pot 7
IP Alpem, Obrat Bakovnik
Ideja Kamnik, Ljubljanska 6
Jata-Reja, Farma Duplica
Kemijska INO, Kamnik, Kamniška 19
Menina, Trg padlih borcev 3
SDK ekspozitura, Kidričeva 35/a
SGP Gradbinec, Bakovnik 5/a
Stol Kamnik, Ljubljanska 45
Elektroelement Svit Kamnik, Bakovnik 4/a
Svilanit Kamik, Kovinarska 4
Titan Kamnik, Kovinarska 28
Veterinarski zavod, Perovo 20
Zavod za zaposlovanje, Kajuhova pot 11
Štrus Franciška, Obrtna cona Duplica
Rok priključevanja 1.–15. 11. 1990

136 priključkov

b) Naročniki po KS

1. KS VRANJA PEČ – (Spodnje Palovče, Trobelno, Velika Lašna, Vranja peč, Zgornje Palovče)
Rok priključevanja 1.–15. 11. 1990 48 priključkov
2. KS DUPLICA – (Groharjeva, Ul. Matija Blejca, Klavčičeva)
KS ŠMARCA – (Drnovo, Gmajna, Gubčeva, Kamniška, Kolenčeva, Livada, Mala pot, Nožiška, Nova pot, Obrtniška, Orehova, Pibernikova, Primoževa, Sončna, Spodnji log, Trg padlih borcev, Zelena pot
Rok priključevanja 15.–30. 11. 1990 465 priključkov
3. KS ŠMARCA – (Bistriška, Gornji log, Grintovška, Habjanova, Jeranova, Kamniška, Koroška, Mlinarska, Poljska, Pot iz vasi, Radomeljska, Stegne, Trata, Štajerska, Športni park Virtus)
KS NOŽICE – (Gostičeva, Grašičeva, Homec, Metelkova, Nožice, Partizanska, Pionirska, Šesкова)

Rok priključevanja 1.–15. 12. 1990 244 priključkov
4. KS VOLČJI POTOK – (Rudnik, Volčji potok)
KS PEROVO – (Zikova ulica)
Rok priključevanja 15.–30. 12. 1990 220 priključkov
Skupaj 1113 priključkov

B. II. ETAPA

V drugi etapi se bodo telefoni priključevali vsem naročnikom po ulicah in naseljih, ki niso navedeni v I. etapi.

Rok priključevanja – januar in februar 1991 – 748 priključkov.

V primeru slabega vremena se bodo roki priključevanja podaljšali. Informacija o nadaljevanju izgradnje telefonskega omrežja na območju central Center in Stranje bo objavljena v naslednjem glasilu Kamniški občan.

Pogodbe za plačilo stroškov za izgradnjo sekundarnega omrežja (RNO) so v pripravi. Stroški se vsklajujejo s PTT podjetjem Ljubljana. Naročniki jih bodo prejeli v mesecu novembru.

SKG KAMNIK

PODJETJE ZA ČIŠČENJE IN VZDRŽEVANJE BREZA d. o. o.

Sela 20, 61240 Kamnik

tel. (061) 832-571

fax (061) 832-571

ČIŠČENJE IN VZDRŽEVANJE:

- klimatskih naprav
- kuhinjskih nap in odtokov
- vseh talnih, stenskih in stropnih oblog v hotelih, restavracijah in poslovnih prostorih
- peskanje
- vsa dimnikarska dela

Iz gospodarstva

Stol ustanavlja nova podjetja

V dupliškem Stolu so se reorganizacije, prestrukturiranja in, če hočete — notranjega podjetništva kar resno lotili. Z oblikovanjem manjših profitnih centrov bodo oblikovali nova podjetja, katerih lastniki bodo v večini primerov skoraj stoo odstotno delavci Stola; na ta način bodo zmanjšali tudi stroške matičnega podjetja. Prav zato so se v zadnjem času odločili, da čim več dejavnosti, ki so prerasle prvotno funkcijo podpiranja proizvodnega sistema, izločijo iz matične firme. V svetu je to vsakdanji pojav, za nas pa je taka podjetnost nekaj novega, za marsikoga celo sumljivega.

Pri iskanju nove notranje organiziranosti so v Stolu skušali najti tisto, kar bi s stališča proizvodnega procesa lahko pomenovali primarna dejavnost, in dejavnosti, ki so se v Stolu razvile z leti in pri tem prerasle prvotno funkcijo podpiranja proizvodnega procesa. Slednje so se odločili izločiti, obdržati pa le tiste dejavnosti, ki so nujno potrebne za vzdrževanje nemotenega proizvodnega procesa (proizvodnja, razvoj, marketing, prodaja in nabava).

Po vzoru nekaterih podobnih firm v svetu bodo v samostojna podjetja spremenili svoje prodajne centre, ki jih imajo

širo po Jugoslaviji, preoblikovali pa bodo tudi nekatere servisne dejavnosti. Želijo namreč, da se slednje hitreje razvijajo. Vsa novoustanovljena podjetja bodo seveda v lasti Stola; tako stroškovno kot dohodkovno bodo pod njihovo kontrolo.

Nova podjetja bodo v Stolu zaživela s prvim januarjem prihodnjega leta. Direktor Stola Boris Zakrajšek je povedal, da ne bodo izločali le servisnih dejavnosti, kot so obrat družbene prehrane (v Stolu je »menza« na visoki ravni, včasih prevzame v občini tudi vlogo hotelske restavracije), interierov, ipd,

ampak tudi dejavnosti, ki bodo na prostem trgu ponujale intelektualne storitve. Taka firma je tako Uniles, kjer je Stol več kot tretjinski lastnik (ukvarja se z izdelavo bonitet, finančnim inženiringom, opravljanjem izterjav). »Zaradi obstoječih infrastrukturnih in kadrovskih kapacitet v Stolu smo prišli do spoznanja, da bi lahko razvili dejavnost vodenja knjigovodskih in softwearskih storitev. To firmo bi ustanovili z dvajsetodstotno udeležbo Alprema.«

— **Za koliko bi se ob ustanavljanju novih podjetij zmanjšala zaposlenost v matični firmi?**

»Bistvenih sprememb ne bo. V novih firmah bo namreč le okrog 100 do 150 ljudi. Bolj bistvenega pomena bo ta, da bo moralo vsako novo podjetje dokazati, ali je profitno ali ne! Z osamosvajanjem firm, katerih pretežni ali stoo odstotni lastnik je Stol, se lahko kasneje pokaže, kje so slabe točke po-

slovanja. V manjši združbi namreč to prej pride do izraza. Nam je sicer že približno jasno, kaj kje je. Vendar mislimo, da so stroški previsoki. Na ta način jih nameravamo znižati. Če neko podjetje ne bo dajalo rezultatov, bomo seveda ugotovljali, ali so težave kratkoročne ali trajnejše značaja, in če bodo težave dolgoročne, se bomo verjetno morali odločiti za likvidacijo.«

Cisto poseben sklop Stolove dejavnosti, ki se sedaj osamosvaja, so ekonomske in finančne storitve — z avtomatsko obdelavo podatkov.

»V Stolu smo ocenili, da smo kadrovske in s programsko opremo sposobni, da te storitve opravljamo tudi za druga podjetja. Tudi svoje intelektualne potencialne bi tako racionalneje izkoristili. Ime nove družbe z omejeno odgovornostjo je **INFORM**, Stolov partner z dvajsetodstotnim so-ustanoviteljskim deležem pa je industrijsko podjetje Alprem. Do prvega januarja, ko bo firma začela delati, bodo potekale organizacijske in kadrovske priprave. Po spremembi nove zakonodaje o vodenju računovodskih in knjigovodskih knjig

Vodenje INFORMA je zupano dosedanjim vodji ekspoziture Službe družbenega knjigovodstva v Kamniku Angelci Zalokar.

pričakujemo večje povpraševanje po naših storitvah iz drugih firm, predvsem iz manjših, ki si same težko privoščijo tako strokovno podprt sistem financ, zato te storitve raje iščejo na trgu. Seveda tam, kjer bodo kakovostnejše in cenejše. V novo podjetje se bo vključil tudi obstoječi Stolov računalniški center.«

Novoustanovljeno podjetje **INFORM** bo štartalo na dve pomembni zadevi. Od Agencije za prestrukturiranje gospodarstva v Sloveniji bi radi dobili pooblastilo za ocenjevanje premoženja podjetij, ki bodo šla v privatizacijo. Obenem pa bi tam, kjer ne bi našli neposrednega stika za pomoč pri vodenju knjig, lahko opravljali nadzor poslovanja firm (nekakšno notranjo revizijo) pred državnim pregledom knjig. Prepričani so namreč, da imajo tak kader, ki bo to dvoje lahko strokovno opravil. Seveda pa vsega v tem trenutku še ne znajo, zato se povezujejo s firmami v tujini in tam izobražujejo svoje kadre.

Za osnovna knjigovodska dela v podjetjih bo **INFORM** sklenil posebno pogodbo. Osnovna dela v knjigovodstvu bi tako v firmah še vedno opravljali sami, sestavo bilanc in razna svetovanja pred sestavo (svetovanja s področja davčnega siste-

ma) pa bi opravljal v novi firmi — **Informu**. Pri zaposlovanju bo več različnih kombinacij. Delavci, ki bodo opravljali dela po firmah, s katerimi bi imel **Inform** pogodbo, bodo lahko zaposleni kar v teh firmah, ali pa bodo po dogovoru to opravljal delavci **Informa**. Svoje usluge bo seveda **Inform** skušal ponuditi tudi negospodarskim organizacijam v občini (seveda tudi zunaj nje).

Glavni cilj ustanovitve **Informa** pa je po besedah direktorja Stola, Borisa Zakrajška predvsem ta, da poskušajo to funkcijo, ki je bila doslej v vsaki firmi dokaj močno razvita, čim bolj racionalizirati, zmanjšati stroške, ob tem pa seveda doseči na enem mestu visoko stopnjo strokovnosti.

ROMANA GRČAR

RABITE MORDA TAPETNIŠKE STORITVE?

Izdelava, predelava sedežnih garnitur (oblazinjenega pohištva). Notranja dekoracija prostorov, tapison, itison, tapete, zavese.

SEVER PETER TAPETNIŠTVO — DEKORACIJE, Šmarca, telefon: 813-951.

O meščanski korporaciji v Kamniku

Nadaljevanje iz prejšnje številke

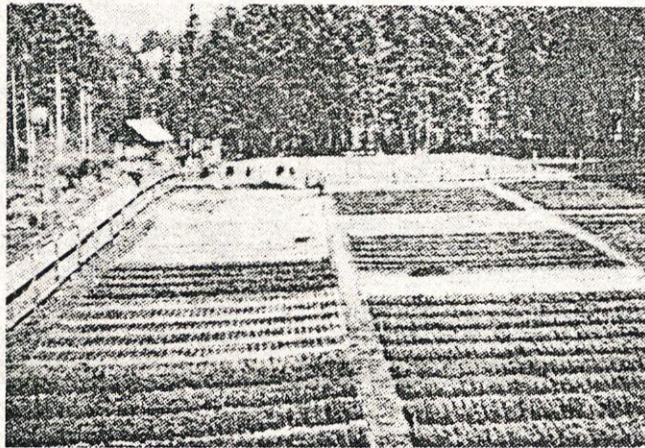
Zaradi okupacije Slovenije po Nemčiji in Italiji 6. aprila 1941, se pravda ni več nadaljevala. V letu 1940, pred drugo svetovno vojno, je bila proizvodnja in gospodarjenje na posesti Meščanske korporacije naslednje:

posek mehkega lesa	3800 m ³
posek trdega lesa	5200 m ³
razrez lesa/hlodovine	6166 m ³
drva prodaja	8593 pr. m
drva za apnenico	1097 pr. m
apno	408 t
zaboji poraba lesa	1266 m ³
Električni tok poraba	
na žagi	8892 kWh
zabojarna	4113 kWh
razrez drv	2627 kWh
oddan v omrežje	46369 kWh

paša živine (izvajan zakup) cca 100 gvž., 350 glav drobnice lov obdelovanje njiv in zelnikov v Kamniku

najemnine od stavb v Kamniku Meščanska korporacija je leta 1940 zaposlovala okrog 100 stalnih in okrog 100 sezonskih delavcev.

Z nemško okupacijo je bila 6. maja 1941 nad premoženjem Meščanske korporacije uvedena prisilna uprava in za njenega upravitelja postavljen nemški komisar. Zemljiškoknjižno je bila celotna posest prepisana na »Stadt Stein« in tako je ostalo do osvoboditve leta 1945. Občni zbor in gospodarski odbor sta prenehala delovati. Dne 20. 2.

Gozdna drevnina meščanske korporacije leta 1930 na kopiščih

1946 je bilo ponovno vzpostavljeno predvojno zemljiškoknjižno stanje, ko je bila celotna posest ponovno prepisana na Meščansko korporacijo.

Še hujšo in usodnejšo agrarno reformo nad posestjo Meščanske korporacije kot predvojna, je začela leta 1946 izvajati nova jugoslovanska in tudi slovenska oblast. Pod konstruktom, da je Meščanska korporacija agrarna skupnost nekmetijskega značaja in pravna oseba, ji je bila 5. novembra 1946 izdana odločba, s katero se brez odškodnine razlašča vsega premoženja in nepremičnega premoženja. Nad njenim premoženjem pa je bila že pred tem, v letu 1945, uvedena

začasna uprava. Niti nihče od upravičencev niti gospodarski odbor ni imel več vstopa v poslovne prostore Meščanske korporacije niti ni smel nihče več uporabljati nepremičnin in inventarja. Tudi kmetje, živinorejci, niso smeli več pasti živine na bivših korporacijskih pašnikih. Zoper vse odločbe o začasni upravi in kasneje proti razlastitveni odločbi sta še vedno delujoča gospodarski in občni zbor Meščanske korporacije vložila pritožbe, ki pa so bile vse zavrnjene, ne glede na to, da je bilo med upravičenci še vedno 33 kmetov, razlastitev pa se je izvajala pod motivacijo, da gre za agrarno skupnost nekmetijskega značaja.

Posestvo v Kamniški Bistrici je bilo po razlastitvi dodeljeno Gozdarski fakulteti v Ljubljani, ki je ustanovila podjetje **Silva** s sedežem na žagi v Stahovici. Sedaj je na tem mestu rudnik, oziroma predelava kalcita. Gozd je prešel v upravljanje Gozdnega gospodarstva Ljubljana, lov pa pod podjetje Kozorog. Upravno poslovanje (sedanja občinska zgradba) in druge nepremičnine v Kamniku so ves čas služile občinski upravi in sodišču, mestna zemljišča pa urbanističnemu razvoju Kamnika, zlasti Žal.

Gospodarski odbor Meščanske korporacije v Kamniku se je po osvoboditvi sestel še štirikrat v letu 1945 ter štirikrat v letu 1946, občni zbor pa dvakrat v letu 1946. O teh sestankih so, razen dveh sej gospodarskega odbora, v celoti ohranjeni vsi zapiski. S popolno razlastitvijo premoženja sta se gospodarski in občni zbor Meščanske korporacije prenehala sestajati, čeprav pravzaprav nista bila nikoli razpuščena, niti Meščanska korporacija kot pravna oseba nikoli ni bila likvidirana.

Konec prihodnjic
IVANKA NOVAK

OGLAŠUJTE
V KAMNIŠKEM
OBČANU

Zaključno družabno srečanje upokoencev

V petek, 10. oktobra, so upokoenci kamniškega društva ocenili svoje aktivnosti. Te so povezali z zaključkom praznovanja 40-letnice društvenega jubileja. Ugotovili so, da so načrt dela uresničili in da bi kazalo društveno delo tako uspešno tudi nadaljevati.

Slabo vreme je preprečilo družabno srečanje na društvenem dvorišču, zato pa je bilo v notranjih prostorih bolj živahno. Veliko udeležencev, med njimi znaten del aktivnih društvenih delavcev, so bili z doseženim zadovoljni; vložili so kar precej naporov in dobre volje, da je društveno življenje bilo vsestransko zelo zanimivo in mikavno.

Po razpoložljivih podatkih so v tem letu na športno rekreativnem področju dosegli pomemben napredek: kolesarjenja se je udeležilo 223 članov,

na pohodih in planinskih turah je bilo 22 članov,

na avtobusnih izletih je bilo 1.209 članov, in s tem so že presegli lanske rezultate. Poleg naštetih so bili upokoenci aktivni tudi na drugih športnih področjih, pri kulturnem delu, pri socialnih vprašanjih itd.,

zato so 40-letnico društva obeležili predvsem delovno in s povečanim prizadevanjem, da bi vsak upokojenec našel v društvu sebi primerno področje dela.

Kot pomembno nalogo so si v društvu zastavili pohod na Triglav. Udeležilo se ga je 47 članov društva in njihovih svojcev in 46 članov DU Kranj. Med kamniškimi udeleženci je bilo kar 156 takih, ki so prvič prišli na vrh naše najvišje gore. Vsi so na tem srečanju prejeli posebne diplome z žigom Triglava. Med ostalimi člani društva je bilo kar 59 takih, ki so prejeli za svoje športne aktivnosti in so izpolnili zahtevane norme, posebno priznanje in značko **upokojenec-sportnik**.

Za razvedrilo je poskrbel upokojenjski ansambel, svoj čudoviti meh pa je raztegnil tudi Božo Matičič, ki so ga vsi prisotni izredno zbrano poslušali.

V kulturnem programu, ki ga je uspešno vodil France Spruk, so sodelovali še: Kati Turk, Ciril Merčun, Peter Klavčič in seveda Božo s svojo enkratno harmoniko. Tehnika in novo ozvočenje je delovalo brezhibno, saj je zato poskrbel Slavko Suštar.

Prijetno so presenetile žene, članice društva upokoencev, ki so za to priliko umesile raznovrstno izredno okusno pecivo, ki so ga bili deležni vsi prisotni.

Srečanja so se udeležili prijatelji iz DU Kranj, predsednik Zveze društev upokoencev Slovenije Stanko Hvale, predstavniki DU PTT Ljubljana na čelu z Jožetom Dobnikom, podpredsednikom Planinske zveze Slovenije in Stankom Dolencem ter njegovo ženo, ki so se skupaj s Kamničani udeležili pohoda na Triglav. Prišli so še prijatelji-upokoenci iz Komende, Domžal in drugod.

Stanko Hvale je predsedniku DU

Kamnik izročil posebno priznanje za večletno delo v upokojenjski organizaciji, tako priznanje pa je ob 40-letnici DU Kamnik izročil na posebni slovesnosti že v mesecu maju.

Srečanje je bilo zelo prijetno. Popoldan je bil kar prekratek. Zaposleno osebje v društveni restavraciji je solidno postreglo vsem udeležencem, primerno slovesnemu trenutku.

Razmišljanja in izrečene besede ob takih prilikah še dodatno spodbujajo društvene delavce, da vse svoje delo še bolj prilagodijo potrebam članstva.

STANE SIMŠIČ

ELEKTRO SERVIS

Marjan Plemeniti
Vrhpolje 73, tel. 831-058

Popravilo

gospodinjstkih aparatov, pralnih strojev, boilerjev, napejlava in popravilo elektro inštalacij in ostalih elektro naprav.

Pridem tudi na dom.

Se priporočam!

KMEČKE PEČI in KAMINE

klasične ali moderne oblike
v raznih barvah

vam kvalitetno,
ročno izdelamo

PEČARSTVO AVGUŠTIN

Suhadole 5c, 61218 KOMENDA
tel. 061/841-417

PRIHRANILI BOSTE ENERGIJO IN
USTVARILI PRJETNO DOMAČNOST
STANOVANJA

IZDELOVANJE NOTRANJE OPREME IN POHIŠTVA
01234 Mengoš, Blejčeva cesta 46
telefon: 061/737-320, 737-137, telefax: 061/737-137
Ziro račun: 50120-601-30138 Domžale

TAMIZ

podjetje s prek 40-letno tradicijo v izdelovanju unikatne notranje opreme za reprezentančne objekte doma in v tujini nudi zaposlitev:

MIZARJEM ŠIROKEGA PROFILA

K sodelovanju vabimo mlajše mizarje z izkušnjami ali brez, ki žele sprejeti in osvojiti večšine in znanje starejših sodelavcev. Zaposlitev bo vezana na projekten način dela.

Vse, ki jih sodelovanje zanima, vabimo, da svoje lastno-ručno napisane vloge pošljejo na tajništvo podjetja Tamiz, Blejčeva 46, 61234 Mengoš.

Posojam stroje za globinsko čiščenje talnih in stenskih oblog, jogijev, avtomobila.

Telefon 832-571.

Zborovanje slavistov

Slavisti so obiskali tudi Balantičev dom...

Od 27. do 29. septembra je bilo v Ljubljani v Cankarjevem domu zborovanje slavistov. V programu zborovanja so bile tudi strokovne ekskurzije z ogledi pomembnih krajev in kulturnih spomenikov. Na eni izmed njih so slavisti obiskali tudi Kamnik, ki ima bogato kulturno preteklost. Ekskurzijo je vodil prof. Anda Peterlin, ki je imenitna poznavalka kulturne dediščine Kamnika in njegove okolice.

Najbrž ni slučajno, da se je prav v Kamniku rodilo toliko pomembnih ljudi, ki so dali slovenski zgodovini svoj pečat. Kdor koli mora zapustiti Kamnik, se rad vrača in vedno znova odkriva neslutene lepote svojega, pod Kamniške planine stisnjena, mesta. Tako je tudi v soboto, 29. septembra pričakal z jesenskim soncem obsijan dva avtobusa slavistov iz raznih krajev Slovenije. Ponosna sem bila na naš Kamnik. Čas, ki smo ga namenili ogledu, je bil prekratek.

Ustavili smo se v frančiškanskem samostanu. Prijazen predstojnik, gospod Paskal, nam je

razkazal cerkev in kar nas je najbolj zanimalo, nekaj knjig častiljive starosti (Dalmatinovo Biblijo in Valvasorjevo Slavo vojvodine Kranjske), ki so preživele nekaj stoletij in komaj ohranile svojo podobo. Med vojno in po vojni v samostanu ni bilo prostora za knjižnico. Šele v zadnjem času somestne oblasti spoznale, kako velika je škoda, ker tako dragocene knjige nimajo ustreznega prostora. Videli smo, da bo v frančiškanskem samostanu končno spet knjižnica, kjer bodo knjige varno shranjene služile svojemu namenu.

Rudolf Maister, Anton Medved, Fran Albreht so imena mož, katerih kipi so nas opozorili nase, da smo se ob njih za hip ustavili. V mislih smo se preselili v preteklost in stare podobe Kamnika ni bilo težko prepoznati.

Mimo tovarne usnja čez lesen most preko Bistrice nas je pot pripeljala v Novi trg. Nekaj hiš na levem bregu Bistrice pod Starem gradom je še ohranjenih in ena med njimi je rojstna hiša pes-

nika Franceta Balantiča, kjer se je rodil 29. novembra 1921.

O pesniku Francetu Balantiču se do nedavnega zaradi njegove odločitve med vojno ni govorilo in ne pisalo. Zato tudi slavisti (razen nekaj izjem) o njem niso ničesar vedeli. Letos pa jih je pot pripeljala na Balantičev dom, kjer še živi njegovi sestri. Srečanje s slavisti je bilo nepozabno doživetje, ker so pesnika Balantiča začeli odkrivati slavisti - učitelji mladega rodu, kateremu bodo posredovali svoje vedenje o pesniku in njegovi poeziji; zato sem jih sprejela s pozdravnimi besedami, s katerimi sem jim hotela lik pesnika še bolj osvetliti.

Med drugim sem jim povedala tudi tole: »Vesela sem, da vas je želja spoznati njegov kraj pripeljala k nam, da vidite, kje je sanjal o svetu pesnik France Balantič. Čeprav je svet ob Bistrici danes zelo drugačen, romantike Ciganske vasi, kakor so rekli Novemu trgu, ni več. Ostal je le Mali grad, Stari grad in hiša ob robu gozda, kjer še živi pesnikova teta Rezka, 85-letna žena, ki se živo

spominja malega Francka, ki je veliko dni preživel pri njih, naših tetah in dedu Matiju, katerega se je v svojih pismih vedno spominjal.«

Po obujanju spomina na deda me je misel zanesla na usodo mladega pesnika, ki je bil žrtev krutih vojnih časov. »Njegove pesmi so pričevanje časa, ki je razbil slovenski narod; ločili smo se tako močno, da se zblizali, tako kaže, še dolgo ne bomo.

Prepričana sem, da nas bodo povežale pesmi, v katerih je vse trpljenje in radost najglobljih človekovih spoznanj.

Smrt pesnika Balantiča je grozljiva podoba naše preteklosti, še bolj pa podoba naše povojne politike, ki ga je z Javorškom obsodila kot izdajalca domovine. Kdo je izdajalec in za kaj je umiral Slovenec, kdo je bil preganjan in zasramovan po vojni, se z Balantičevim imenom iščejo odgovori danes za naš jutri.«

Slavisti so bili na Balantičevem domu sprejeti z iskreno željo, da bi tudi pesnik France Balantič s svojo poezijo pomagal Slovencem najti skupno pot, pot strpnosti, medsebojnega razumevanja, odgovornosti do lastnega naroda in svojega slovenskega jezika.

TILKA JESENİK

In memoriam

Aladin Lanc

Že izginjajoče čarobne barve jesenske narave, ki jo je tolikokrat in tako rad upodabljal, so pospremile na zadnjo pot slikarja in literata, Kamničana Aladina Lanca.

Aladin Lanc, ki je sicer diplomiral na Beograjski likovni akademiji kiparstvo, po vojni pa je bil priljubljen likovni pedagog mnogim generacijam mladih Kamničanov, je vse svoje ustvarjalne vzgibe posvetil skoraj izključno akvarelnemu slikarstvu in literaturi, predvsem poeziji. Le malo je v slikarstvu avtorjev, ki bi ves svoj likovni potencial usmerili v raziskovanje in obvladovanje slikarske tehnike, ki je sicer ena od najstarejših in med najbolj razširjenimi v geografskem in zgodovinskem smislu, vendar dokaj težka in zahtevna. Lanc je v akvarelu dosegel dovršenost in mojstrstvo.

Ob njegovi retrospektivi v kamniškem razstavišču Veronika leta 1987 sem zapisal, da so Lancovi akvareli razpoložena iz narave, ujeta v trenutkih, bežnih hipih, ki so enkrat polni svetlobe, drugi v zamolkih teminah, kot življenje samo. So resničnost naključij in naključja resničnosti. Aladin Lanc je bil izrazit lirik. Prelivajoče barve, ki jih dopuščala le akvarel, pojejo kot njegova poezija: nežno in radostno ali trpko in zamolčko. Pesmi in kraj-

šo prozo je objavljaval v nekaterih periodičnih publikacijah, predvsem v Obzorniku. Lirske pesmi pa je izdal v dveh zbirkah: »Šatulja utrinkov« 1987 in »Cvetovi Košenin« 1989.

Aladin Lanc je kljub dolgoletnemu razdajanju v pedagoškem poklicu, živel bogato ustvarjalno življenje, katerega zreli plodovi so se potrdili na pogostih zadnjih razstavah in v njegovi poeziji.

Na kamniških ulicah ne bomo več srečevali prijaznega, marantnega moža, ki je rad z nami pokramljal, se duhovito pošalil in širil okoli sebe neizmerni optimizem. Takšen je bil Aladin Lanc, takšnega smo poznali in takšnega bomo ohranili v spominu znanci, prijatelji in stanovski kolegi.

DUŠAN LIPOVEC

Slikarstvo Marka Butine

V kamniškem razstavišču Veronika je razstavljal od 26. oktobra do 10. novembra slike in risbe akademski slikar Marko Butina. Slikar je končal tudi specialko za restavracije in konzervatorstvo na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani in je zaposlen v tej dejavnosti, kar ni ostalo brez vpliva v njegovem slikarstvu. O tem priča nenehno eksperimentiranje z materiali, še posebej s tehniko kolaža.

Začetna ekspresivna figuralika v avtorjevem slikarstvu, ki sega še v čas študija na akademiji, se je preko faze raziskovanja »abstraktna krajina« prevesila v slikarjevo zrelo obdobje. To je ci-

klus slik, ki bi jih lahko poimenovali panoptikum sodobnega sveta, ki razgalja in determinira majhnega človeka v velikem mestu (svetu). To je tematika eksistencialne stiske in vprašanje položaja človeka v svetu, ki je izgubil temeljni smisel vrednot bivanja, vendar slikarsko ironizirano do te meje, da izgubljeni nadih krutosti: Slikarstvo Marka Butine je iskanje človekove identitete v svetu nasilja informacij, predvsem vizualnih. S tehniko kolaža in vnašanjem neštetihih pisnih in vizualnih grafičnih sporočil v sliko, ki niso več le kulisa ali dekor prizorišč, temveč nosilci primarne sporočila, se figure umikajo

v drugi plan in se podrejuje diktatu grafičnih znakov. Vstopamo v svet, prenasičen s podatki, znaki, simboli, ki naš duhovni credo blokirajo, lomijo in nas prepričujejo o nekem novem iluzornem sistemu vrednot. Formalno je tak slikarski pristop tudi daljni odmev na nekatere smeri pop-arta ter še bolj daljni spomin na uporabo kolažnih tehnik v modernizmih z začetka tega stoletja. Sicer pa je slikarstvo Marka Butine avtonomno, brez neposrednih vzorov. Morda še najbližje v slovenskem slikarstvu (toda ne v formalnem smislu) bi mu bila tematika, svet in vzdušje, pa tudi smisel za že kar filigranski detajl, ki

dih iz likovnih del obeh Zelenkov (Roka) v slikarstvu in Karla (v grafiki).

Risba Marka Butine je eksaktna; v krajinah fotorealistično natančna, v figuraliki se formalno navezuje na elemente in izkušnje stripa. Uporablja v glavnem le črn tuš, ki mu je najbližje izrazno sredstvo.

Ob razstavi je izšel barvni katalog, ki ga je oblikoval avtor sam, in ki napoveduje selitev razstave v prihodnjem letu še v Kulturni center Ivan Napotnik v Velenju, v Dolenjsko galerijo v Novem mestu in v Mestno galerijo v Ljubljani. Katalog po leg ZKO Kamnik sofinancirala še omenjena razstavišča.

DUŠAN LIPOVEC

Cantemus - del glasbene Evrope

Zadnje dni letošnjega septembra so pevke in pevci mešanega pevskega zbora Cantemus iz Kamnika pričakali z vznemirljivo nestrpnostjo: ne brez razloga, kajti na njihovem delovnem koledarju je 28., 29. in 30. septembra 1990 že lep čas označeval pripis Eurotreff MUSIK - RASTATT, ZRN. Daleč od modne evropeiziranja je zastavljeni cilj naših ljubiteljskih glasbenikov dobil konkreten pomen v sintagmi: vsaj glasbena Evropa - zdaj!

Sodelovanje na tako pomembni in uveljavljeni mednarodni prireditvi, kot je vsakoletno Srečanje evropskih glasbenih skupin v zahodnonemški pokrajini Baden-Württemberg, vsaki od njih seveda pomeni laskavo priznanje in predstavlja svojevrsten izziv v preverjanju in primerjanju kvalitativnega nivoja v elitni evropski izvajalski družbi. Letos

je v okviru srečanja v Rastattu sodelovalo devetindeset glasbenih skupin različnih vrst in sestavov iz Bolgarije, Češkoslovaške, Francije, Italije, Jugoslavije, Nizozemske, Poljske, Švice, Španije, Sovjetske zveze, Madžarske in obeh Nemčij.

Cantemus si je vstopnico za uvrstitve v mednarodno glasbeno elito pridobil z odličnimi uvrstitvami na tekmovanjih Naša pesem v Mariboru, njegovo kvaliteto pa so potrdili tudi posnetki skladb, ki jih je po prepozicijah evropskega festivala posredoval njegovi strokovni komisiji. Da je bila konkurenca res huda, pove dejstvo, da je izmed sedemdesetih prijavljenih pevskih zborov v program Srečanja bilo uvrščenih le petnajst; med njimi naš Cantemus. Kamniški zbor je na koncertih, kjer se je predstavilo po več zborov oz. glasbenih skupin hkrati, nadvse dostojno za-

stopal Slovenijo in Jugoslavijo. Po besedah mnogih udeležencev je bil celo med boljšimi in je v družbi pevskih zborov izstopal z razmeroma težkim in raznovrstnim programom. Eurotreff sicer skoraj ne pozna »klasičnega« koncertnega vzdušja, saj prireditve potekajo večidel na prostem; brez pretiravanja je mogoče reči, da je Rastatt z okolico tedaj eno samo koncertno prizorišče. Čeprav prireditvev ni tekmovalnega značaja, je poznavalska publika, sestavljena povečini in sodelujočih skupin in njihovih strokovnih vodij, seveda nepriznani ocenjevalec in pretanjen kritik in razumljivo je, da to »šteje« le kvaliteta. Predstavitve takšni publikli predstavlja vsaki izvajalski skupini seveda svojevrsten izziv, hkrati pa ponuja priročnost za izmenjavo izkušenj, navezavo stikov itd... Cantemus je svojo prisotnost in pisani glasbeni družbi izkoristil za konkretno navezavo stikov z zbori iz Češkoslovaške, Madžarske, Italije in Estonije, od nemških gostiteljev pa je že dobil povabilo za ponovno gostovanje - morda z božičnim programom, s katerim se bo letos prvič predstavil tudi na Dunaju...

Veliko priznanje sta pevkam in pevcem Cantemusa ter njihovega zborovodji, sicer članu Simfoničnega orkestra RTV Slovenija, Janezu Klobčarju, pomenila zanimanje in pozornost, ki jim jo je v času gostovanja v ZRN posvetil eden od predsednikov Glasbenega združenja pokrajine Baden-Württemberg, dirigent Helmut Steger: ta je kamniški zbor posebej pohvalil za dobro naštudirano obvezno skladbo J. Brahmsa »Fest und Gedenksprüche«; po dvodnevni dopoldanski »glasbeni delavnici«, ki jo je omenjeni dirigent vodil (in ki je Cantemus seznanila z nekaj izvornimi metodološkimi »prijemmi«), je namreč naš zbor skupaj z zborom iz Estonije to skladbo uspešno izvedel na zaključnem

koncertu prireditve EURO-TREFF MUSIK '90.

Sodelovanje na Srečanju evropskih glasbenih skupin je kamniškim pevcem in pevcem torej prineslo veliko. V kratkem je moč povzeti, da jim je utrdilo (samo)zavest o pravilnosti in smiselnosti njihovega ljubiteljskega glasbenega prizadevanja, dopolnilo vedenje o oblikah in načinih dela sorodnih glasbenih skupin, stkalo nove prijateljske vezi na mednarodni ravni, skratka: Cantemus si je s tem gostovanjem (končno) odprl vrata za pot v Evropo.

TONE FTIČAR

Kapelica v Šmarci

Kot je bilo že objavljeno v prejšnjem Kamniškem občanu, postavljamo Šmarčni novo kapelico na temeljih kapelice, ki je bila porušena leta 1958. Gradimo jo po navodilih Zavoda za spomeniško varstvo naravne in kulturne dediščine Kranj, ki nam je že izdal soglasje za načrte, po katerih je kapelica narejena.

Kapelica raste počasi, kljub temu pa hitreje kot uradna dokumentacija, ki jo pridobivamo

občini Kamnik. Upamo, da se bodo občinski mlini zavrteli hitreje in da bomo uredili vse, kar je potrebno za legalno gradnjo objektov.

V kapelico bomo postavili že obnovljen mavčni kip Srca Jezusovega, ki stoji sedaj v cerkvi Sv. Mavricija v Šmarci. Kapelica je odprta na vse strani; kip je obrnjen proti vstopu v Šmarco s severne strani; na vzhodno, južno in zahodno stran pa so obokana

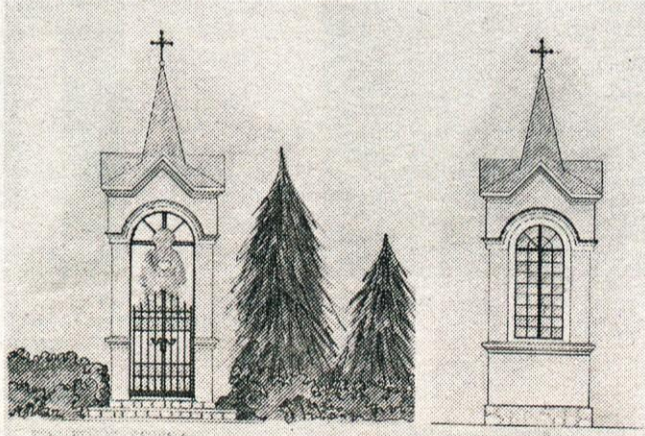
kasetirana okna z barvnimi stekli. Svetloba se bo ob vsakem času in z vseh strani prelivala tako, da bo vsa vas simbolično obsijana, saj je pojem svetlobe za krščanske sakralne objekte nepogrešljiv element.

Čeprav je zasteklitev oken z barvnimi stekli dražja od navadnih stekel, ne smemo odstopiti od predlagane barvne varian-te, saj nas bodo barvna okna navduševala in spremljala ob vsakem času, ko bomo šli mimo kapelice. Krajan in tudi drugi dobri ljudje, lahko darujejo za eno ali več stekel, tako bodo vpisani v knjigo kot botri (lahko izbirajo tisto stran, na katero je njihov dom). Zapis botrov za barvna stekla bo priložen v župnijsko kroniko in v arhiv investitorja (KS Šmarca).

Kdor želi sodelovati v tej dobrodelnosti, naj se čimprej oglasi v župnijski pisarni, kjer si izbere stekelce in vpiše v knjigo botrov za barvna stekla na oknih kapelice.

Ker čas neusmiljeno teče v zimo, bi bilo primerno, da pohitimo z zaključnimi deli in pomagamo po svojih močeh. V mesecu oktobru bomo uredili in zasadili okolico. Kljub zahtevnim zaključnim delom še vedno upamo na posvetitev kapelice pred zimo.

S. S.

ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ KAMNIK

VABIMO VAS...

Torek, 13. novembra 1990 ob 17. uri

Dvorana Veronika, Kamnik
BESEDNE IGRARIJE - mesečna TORKOVA srečanja otrok od 4. do 10. leta starosti.
Z mentorico Ivanko Učakarjevo boste tokrat besedovali o ognju in vodi.

Torek, 20. novembra 1990 ob 17. uri

Dvorana Veronika, Kamnik
ČUDOVITI SVET GLASBIL - mesečna TORKOVA srečanja otrok od 4. do 10. leta starosti.
S pomočjo mentorjev iz Glasbene šole boste spoznavali PIHALA.

Sobota, 24. novembra 1990 ob 18. uri

Razstavišče Veronika, Kamnik
OTVORITEV RAZSTAVE PERORISB PETRA JOVANOVIČA na temo pesmi
FRANCETA BALANTIČA ob 70-letnici pesnikovega rojstva.
O pesniku in njegovem delu bo govoril prof. France Pibernik, avtor knjige Temni zaliv Franceta Balantiča.
Razstava bo odprta do 2. decembra 1990.
VABLJENI!

NOVO

ZNAMENJE ZAUPANJA

Če ste sledili oznaki, ste
prihranili čas in denar
Ledo vam ponuja praktične
in kakovostne izdelke

IZ ZAGREBA

sledite
markaciji!

KOČNA

Sladko iz Leda!
Praktično iz Leda!
Prihranek pri času in denarju!

Sladoledi:
– na palčkah
– korneti
– torte Bajka
– roladna cassata
– družinski sladoled (250-in 500-gramski)

IZDELKI IZ TESTA:

- Zagorski štruklji
- lisnato testo
- testo za zavitke
- cmoki s slivami, marelicami in sirom
- jabolčni, sirovi in višnjevi zavitki
- testo za pizzo
- svaljki
- pita lorena
- mini pita lorena
- pizza z mortadelo

LEDO

&

»BREZA« d. o. o.
Sela 20, Kamnik
tel. in fax
(061) 832-571

Kupili ste rabljen avto, ali pa je notranjost vašega dosedanjega avtomobila treba kemično očistiti.

Obiščite nas!

JOŽE BRODAR
Loka na gmajni 1, 61234 Mengeš
tel. 738-469

ZADRŽITE TOPLOTO DOMA!

Morda še ne veste. Tudi vaša okna in vrata, nad katerimi se jezite, ker vedno piha, lahko zatesnimo tako, da bo vaš domek spet topel. Po najnovejši nemški metodi in z uvoženimi materiali vam zatesnimo okna in vrata in vam tako prihranimo do 80% energije, ki uhaja skozi špranje.

Popravljamo okna in vrata ter svetujemo glede postopkov in materialov za toplotno in zvočno izolacijo objektov.

Oglasite se!

Krajevna skupnost Komenda obvešča vse krajane, da so uradne ure od novembra 1990 dalje vsak četrtek od 17. do 19. ure v prostorih KS Komenda na Zajčevi 23 (nad zobno ambulanto – nekdanja poročna soba).

OBVESTILO

KOMUNALNO PODJETJE KAMNIK obvešča občane, da bomo smeti in odpadke namesto 29. novembra 1990 odvažali v sredo, 28. novembra 1990. V petek, 30. 11. 1990, pa bomo smeti odvažali po veljavnem razporedu.

ZAHVALA

Ob izgubi

FRANCKE GRKMAN
iz Suhadol

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, sodelavcem in znancem za izrečeno sožalje, darovano cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Lepo se zahvaljujemo g. župniku, pevcem in Domu upokojencev Kamnik. Vsem, ki ste bili z njo in z nami, še enkrat hvala.

Vsi njeni

Oktober 1990

Če bi solze dragih mrtve obudila
ne bi tebe dragi Johy črna zemlja krila.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubljene
življenjskega sopotnika

JANEZA ROJCA
iz Kamnika, Cankarjeva 1

se iskreno zahvaljujem vsem prijateljem in znancem, njegovim sodelavcem in prijateljem iz DO Titan, sodelavkam iz ZUIM in sorodnikom za izrečeno ustno in pisno sožalje, darovano prelepo cvetje in tako številno spremstvo na njegovi prerani zadnji poti. Iskrena hvala Jožetu Preku za lepe besede slovesa, pevcem Lire za v srce segajoče žalostinke, pihalni godbi Solidarnost in Miru Poljanšku za zaigrano Tišino. Hvala obratni ambulanti Titan, dr. Petru Pajtnerju za številne obiske na domu, urgentni ambulanti ZD Kamnik, patronažni službi, dr. Merčunu in medicinskemu osebju pnevmološkega oddelka 500 – bolnišnice Golnik. Posebej hvala Stanetu Primožiču iz Škofje Loke in družini Skarič z Duplice, ki ste mi v težkih in žalostnih dneh stali ob strani, me bodrili in mi vsestransko pomagali. Hvala tudi vsem, ki ste ga v življenju imeli radi, ga spoštovali in razumeli, cenili njegovo delo in poštenost! Hvala vsem skupaj in vsakemu posebej!

Neutolažljiva Celka

September 1990

Imela si pridne roke in zlato srce.
Srce je tvoje dalo vse kar je imelo,
nobene bilke zase ni poželo.
Spomini nate še živijo
in solze tvoj prerani grob rosijo.

ZAHVALA

V 68. letu življenja nas je zapustila
naša draga mama, stara mama,
sestra in teta

MARIJA TONIN
rojena Plahuta,
p. d. Vrsnova mama iz Hruševke

Iskreno se zahvaljujemo sodelavkam in sodelavcem iz Svilanita za podarjeno cvetje, sveče in denar. Prav tako hvala vsem sorodnikom, sosedom iz Hruševke in Šmartna ter prijateljem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in številno spremstvo v njen prerani zadnji dom. Posebej hvala Mecerovemu atu, Francu Hribarju-Lovru in Alojzu Cevcu za tople besede, s katerimi so orisali mamino življenjsko pot, g. župniku za lepo opravljen pogrebni obred in neveljskim pevcem za ganljivo zapete pesmi. Vsem, ki ste našo mamo imeli radi, ob slovesu bili z njo in z nami, še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci vsi njeni

September 1990

Če bi solza te zbudila,
ne bi te črna zemlja krila.

ZAHVALA

Ob nenadni, mnogo prezgodnji
in boleči izgubi našega dragega
sina in brata

MIHE BALOHA
iz Laz v Tuhinju 4/b

se iskreno zahvaljujemo sosedom, sorodnikom, prijateljem, znancem in sodelavcem DO Jata in Stol, za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo dr. Plavčevi za zdravniško pomoč, gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred, predstavniku mladine za poslovljne besede in pevcem za zapete pesmi.

Žalujoci: mami, ati, sestri Andreja in Bernarda

Laze, oktober 1990

Ko bo pomlad na Tvoj vrt prišla
in čakala, da prideš Ti,
sedla bo na rožna tla
in jokala, ker te ni.

ZAHVALA

Za vedno nas je zapustil
naš dragi ata, stari ata in pradedek

ALBERT PAUŠIN
iz Sp. Stranj 1

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, sodelavcem, prijateljem in znancem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in številno spremstvo na njegovi zadnji poti. Posebej se zahvaljujemo g. župniku in pevcem za lepo opravljen pogrebno svečanost.

Žalujoci vsi njegovi

Oktober 1990

Kdor v mislih svojih dragih
živi – ni umrl,
umrl je samo
kdor je pozabljen!
(Kosovel)

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža,
očeta, brata in strica

**SLAVKA
ZAVASNIKA**
iz Markovega 3/a

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, sosedom, sodelavcem Kočne Kamnik in znancem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje, nam kakorkoli pomagali, darovali cvetje in v tako velikem številu pokojnika pospremili v njegov prerani grob. Hvala sošolcem in razredničarkama 2. letnika Ekonomske srednje šole v Kamniku in 5. a razreda Osnovne šole Toma Brejca Kamnik, govornikom za tople besede slovesa, pevcem in gospodoma župniku za lep pogrebni obred.

Žalujoci: žena Minka, hčerki Darinka in Matejka, bratje in sestre z družinami in drugo sorodstvo

Oktober 1990

ZAHVALA

Mnogo prezgodaj je odšla od nas
naša draga mami

**MARIJA
VRANKAR**
iz Buča 1

Iskreno se zahvaljujemo dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste nam pomagali v teh težkih dneh. Hvala vsem za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in številno spremstvo na njeni zadnji poti.

Žalujoci vsi njeni

Avgust 1990

Bila si mi ko sen o roži,
mrtvi ti otrok moj zlati:
Kam odšel si s sončnih trat?
Skupaj naju smrt položi
v črni grob za večno spat!
(Igo Gruden)

ZAHVALA

Kruta usoda nam je iztrgala komaj
5-letno hčerkico in vnukinjo.

ANITO HRIBAR
iz Buča 29/a

Strti od spoznanja, da naše Anite ni več med nami, ne najdemo pravih besed, s katerimi bi se mogli iskreno zahvaliti vsem, ki ste nam v dneh neizmerne bolečine stali ob strani, nam pomagali, z nami sočustvovali, ji poklonili cvetje in jo številno pospremili v prerani zadnji domek. Posebej hvala Francu Sušniku iz Rožičnega za nudeno pomoč in prevoz v ZD Kamnik, cicibanom, učencem in tovarišicam OŠ Šmartno, cerkvenim pevcem in g. župniku.

Žalujoci: mamica Monika, oči Stane, stari starši in drugi njeni

Oktober 1990

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage žene,
mame, stare mame, sestre in tete

**FRANČIŠKE
MRAVLJE**
z Duplice, Ljubljanska 52

se iskreno zahvaljujemo zelo dobrim sorodnikom in sosedom za pomoč v težkih trenutkih in vsem drugim za izrečena sožalja, podarjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti. Iskrena hvala dr. Andreji Krt za nesebično pomoč v njenih zadnjih dneh. Hvala tudi govornikoma, pevcem in g. župniku za lepo opravljen obred.

Vsi njeni

Kamnik, oktober 1990

ZAHVALA

Zapustil nas je naš dragi mož,
oče in dedek

MIRO ŠLEBIR
iz Podgorja pri Kamniku

Od njega smo se poslovili v četrtek, 25. oktobra 1990, v ožjem družinskem krogu na pokopališču v Podgorju. Zahvaljujemo se kolektivu DO Titan Kamnik, društvu upokojencev, dr. Andreji Krt iz ZD Kamnik za požrtvovalno zdravniško pomoč, osebju Urološke klinike Univerzitetnega kliničnega centra v Ljubljani, g. župniku in vsem, ki ste nam ustno ali pisno izrekli sožalje.

Žalujoci: žena Ivanka, hčerka Darinka in sin Miro z družinama

Oktober 1990

ZAHVALA

V 90. letu starosti je prenehalo
biti zlato srce naše mame

ANICE TONČIČ
iz Kamnika, Kidričeva 4

Vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste našo mamo s topla mislijo tako številno pospremili in njen grob obsuli z lepim cvetjem, se iskreno zahvaljujemo. Posebej hvala za požrtvovalno skrb in nego zdravstvenemu in vsemu drugemu osebju Doma upokojencev Kamnik. Zahvaljujemo se g. patru za lepo opravljen pogrebni obred in pevcem Lire za zapete žalostinke. Še enkrat lepa hvala vsem, ki ste naši mami storili karkoli dobrega, jo spoštovali in imeli radi.

Vsi njeni

Jesenski kros

V sredo, 3. oktobra, je bil na travniku pri kopalnici Kamnik (»Pod Skalco«) izveden jesenski kros občine Kamnik za leto 1990. Organizator prireditve je bil ZTKO Kamnik – svet za šolski šport, izvajalci pa pridni člani Športnega društva Jurij Libnik iz Stranj v sodelovanju z učitelji telesne vzgoje.

Rezultati: – pionirji 1. r (300 m) letnik 1983: 1. Luka Vrečar OŠ DU; 2. Uroš Trobentar OŠ DU; 3. David Knez OŠ DU; – pionirke 1. r (300 m) letnik 1983: 1. Nina Požar OŠ DU; 2. Špela Žebre OŠ DU; 3. Uroš Kokovnik OŠ DU; – pionirji 2. r (300 m) letnik 1982: 1. Matevž Arh OŠ DU; 2. Dejan Sušnik OŠ KB; 3. Elvis Suljadžić OŠ KB; pionirke 2. r (300 m) letnik 1982: 1. Mateja Jeras OŠ KB; 2. Vesna Pestotnik OŠ FA; 3. Polona Kočnik OŠ DU; pionirji 3. r (400 m) letnik 1981: 1. Miha Juršič OŠ FA; 2. Luka Prodnik OŠ KB; 3. Aleš Jamljen OŠ KB; pionirke 3. r (400 m) letnik 1981: 1. Špela Verovšek OŠ KB; 2. Erika Povše OŠ FA; 3. Petra Holc OŠ DU; pionirji 4. r (400 m) letnik 1980: 1. Asmir Škrieli OŠ KB; 2. Rafko Adrovič OŠ DU; 3. Aleš Jarše OŠ KB; pionirke 4. r (400 m) letnik 1980: 1. Anita Brelih OŠ KB; 2. Mateja Zupin OŠ KB; 3. Irena Smolnikar OŠ FA; pionirji 5. r (600 m) letnik 1979: 1. Matej Lavrič OŠ TB; 2. Matej Matjan OŠ TB; 3. Jure Suhadolčan OŠ DU; pionirke 5. r (600 m) letnik 1979: 1. Andreja Močnik OŠ KB; 2. Angelca Borštnar OŠ TB; 3. Monika Kočar OŠ KB; ml. pionirji A (1000 m) letnik 1978: 1. Tomaž Pogačnik OŠ KB; 2. Uroš Mohar OŠ KB; 3. Mitja Špende OŠ DU; ml. pionirke A (1000 m) letnik 1978: 1. Nika Učakar OŠ TB; 2. Irena Kališnik OŠ KB; 3. Špela Kobetič OŠ KB; ml. pionirji B (1000 m) letnik 1977: 1. Damjan Zlatnar OŠ KB; 2. Miha Perne OŠ FA; 3. Miro Alilović OŠ DU; ml. pionirke B (1000 m) letnik 1977: 1. Andreja Mali OŠ DU; 2. Didka Babnik OŠ KB; 3. Marinka Ogrin OŠ FA; st. pionirji A (1000 m) letnik 1976: 1. Asad Adrovič OŠ FA; 2. Jernej Slevce OŠ KB; 3. Gašper Ribič OŠ KB; st. pionirke A (1000 m) letnik 1976: 1. Zdenka Bukovec OŠ DU; 2. Marija Knavs OŠ KB; 3. Mateja Spruk OŠ KB; st. pionirji B (1000 m) letnik 1975: 1. Ivo Veršič OŠ 27. julij; 2. Sašo Stanković SENŠRM; 3. Emir Suljadžić OŠ KB; st. pionirke B (1000 m) letnik 1975: 1. Alenka Bernot SENŠRM; 2. Katarina Hace SENŠRM; 3. Karmen Markovič OŠ FA; ml. mladinci (2000 m) letnik 1973–74: 1. Aleš Cunder SENŠRM; 2. Aleš Pranjč SENŠRM; 3. Luka Grešak SENŠRM; ml. mladinke (1000 m) letnik 1973–74: 1. Nataša Škorjanc SENŠRM; 2. Barbara Škrlep SENŠRM; 3. Franca Piskar SENŠRM; st. mladinci (3000 m) letnik 1971–72: 1. Franci Vrhovnik SENŠRM; 2. Miha Herman SENŠRM; 3. Emil Ledenko SENŠRM;

MIRA RESNIK

Balinarji ekipe »Azur« uspešno zaključili sezono

Lansko pomlad je balinarski šport našel svoje mesto tudi na Vrhpolju, saj je Mirko Novak v svojo ekipo povabil Uroša Repanška, Staneta Osenarja, oba iz Vrhpolja in kot četrtega člana še

no razširjenem športu. Povedati je namreč treba, da je v zadnjih letih v naši občini »zraslo« kar nekaj novih balinišč, na katerih skozi vse leto merijo svoje moči predvsem moški igralci.

Staneta Žavbija iz Količevega, ki je kot izkušen ligaški igralec sprva prevzel največ odgovornosti na tekmovalnih.

Prvič so fantje nastopili pozimi leta 1989 v Ljubljani in takoj osvojili zelo solidno peto mesto med 18. nastopajočimi ekipami. Prvi letošnji treningi so jih še spodbudili k resnejšem delu, saj je Žavbija zamenjal še četrti Kamničan v ekipi, in sicer Tedi Trtnik. S to zamenjavo je izginila tudi zadnja ovira pri izvajanju treningov, saj so fantje zaradi minimalne oddaljenosti lažje usklajevali termine na balinišču pri gostilni Repnik, ki je bilo za ekipo na razpolago vso sezono. Resno delo je opazil tudi zasebni obrtnik Mirjan Zavasnik, ki se je odločil in prevzel sponzorstvo nad ekipo. Pod imenom »AZUR« so prvič nastopili na »Kajdiževem memorialu«, ki bo odslej vsakoletni turnir na balinišču gostilne Repnik. Prvega memoriala se je udeležilo osem ekip, v glavnem iz kamniške občine. Ekipa »AZUR« se je po dveh lepih zmagah uvrstila v finale, kjer so izgubili z Mengšani, v igri na čas. Rezultat 3:6. Kljub finalnemu porazu sta bili zmagi nad ekipo HRIBAR iz Mekinj in WACKER iz Most lepo proslavljeni in zaliti s steklenico penecnega se vina.

Nov uspeh je prišel v avgustu, ko sta Majda in Dušan, lastnika gostilne Repnik, organizirala turnir v tem mladem, a že sorazmer-

Na »Repnikovem turnirju« so bili fantje v prvem kolu prosti, saj sta jih organizatorja na podlagi prejšnjih rezultatov uvrstila med nosilce skupin. Prvič so nastopili v drugem kolu proti ekipi iz Ihana, ki je dokaj hitro povedla z rezultatom 12:7. Za zmago so potrebovali le še eno točko, ki pa je bila v tej tekmi zanje nedosegljiva. Odlično je zaigral Mirko Novak, kar je bila odlična spodbuda tudi za ostale člane ekipe, ki so ob navijanju domačih gledalcev osvojili še šest točk in slavili najtesnejšo zmago, z rezultatom 13:12. Še pod vtisom zadnje tekme so zagrali v tretjem kolu, proti WACKERJU, ki kljub odlični igralški zasedbi takrat pač ni bil resnejši konkurent. Azur je zmagal kar s 13:6. Po tej tekmi je sledilo kosilo, med katerim je ekipa BUDNIČARJA, drugega finalista, »določila« zmagovalca in poraženca v finalu. Kot že tolikokrat doslej, pa se napovedi niso povsem uresničile. Igralci iz Količevega so res povedli z 11:10, potem pa v eni od serij ostali brez kroglj, medtem, ko so imeli nasprotniki še pet »želez v ognju«. Odločili so se za najbolj tvegano potezo in sicer, izbijanje balinčka. Pravila namreč pravijo, da ekipa, ki izbije balinčka iz polja za igro, dobi toliko točk, kolikor krogel jim še ostane. Že »prvo železo« je vžgal, saj je Novaku uspelo izbijanje in štiri točke, ki so jih dodali prejšnjim desetim so jim delala zmago in osvojitev

Turnir dvojic

Na igriščih LEDRAR v Tuhinjski dolini je bil teniški turnir dvojic za nagrado TIN. Nastopilo je osem parov tekmovalcev iz Kamnika in Mengša. Po zanimivih bojih sta v finalu ZORE-KOTNIK premagala par LAVRIČ-POGAČAR.

Ob pomoči nekaterih zasebnikov so vsi nastopajoči prejeli praktične nagrade, zmagovalca pa tudi pokal.

REZULTATI: polfinale: LAVRIČ-POGAČAR : GOLOB-JANEŽIČ 6:4, 1:6, 6:0, ZORE-KOTNIK : ŠLEGL A.-VIRJANT 6:1, 6:4, finale: ZORE-KOTNIK : LAVRIČ-POGAČAR 3:6, 6:1, 6:3.

T. J.

Atletski živio!

Naš klub je majhen, vendar to še ne pomeni, da ne zaslužimo pozornosti someščanov. Ravno zato smo se odločili, da stopimo iz zatišja in se vam predstavimo.

Vsak dan smo na kamniškem stadionu. Ne, mi nismo nogometaši, mi smo atleti! Gonilna sila Atletskega kluba Kamnik je Marko Rokavec, ki je poleg predsednika še trener mlajšim tekmovalkam in tekmovalcem.

Naš največji adut je Lado Urh, ki je letos že drugi zapored osvojil naslov republiškega prvaka v članski konkurenci, v teku na 3.000 m z zaprekami. V isti disciplini je na državnem prvenstvu v Sarajevu osvojil peto mesto.

Trenutno so v modi gorska kolesa, v našem klubu pa je mode-

ren gorski tek. Fantje, ki hodijo na štafetne gorske teke, teh je v Avstriji in Italiji kar precej, se domov nikoli ne vračajo kot poraženci. Za to poskrbijo: Ivan in Lado Urh, Franci Novak, Marjan Veršnik, Rajko Novak, Marko Uršič, Darko Ščulija in Martin Vrhovnik.

Ivan Urh se je pred kratkim udeležil svetovnega prvenstva v gorskih tekih v Avstriji, vendar letos z uvrstitvijo ni bil posebno zadovoljen. Istočasno je bil njegov brat Lado Urh zmagovalec na kratkem gorskem teku, ki ga je priredil Adidas na tromeji nad Ratečami. Na tem teku so se dobro uvrstili še Marko Uršič, na četrto, Rajko Novak, na sedmo in Darko Ščulija, na osmo mesto. Nataša Hribar je v konkurenci žensk osvojila drugo mesto.

Da pa ne bom pisala le o članskih uspehih, naj pohvalim še mlajše tekmovalke. Lucija Prešeren je v začetku letošnje sezone na kvalifikacijah za člansko prvenstvo v Ljubljani izboljšala svoja rezultata na 100 in 200 m, nato pa ji je krepko ponajgajala poškodba. Sedaj spet redno trenira in se vrača v staro formo. Mira Škorjanc in Martina Zavasnik se še zadnje leto borita v kategoriji pionirk, kot kaže kar uspešno. Mira je na pionirskem državnem prvenstvu v Zagrebu osvojila peto mesto v teku na 1.000 m, medtem ko je Martina tam osvojila deseto mesto v teku na 300 m. Martina je svojo dobro formo potrdila tudi na nedavnem republiškem prvenstvu za pionirke in pionirke v Celju, kjer je v teku na 300 m za las izgubila tretje mesto in pristala na nevaležnem četrtem.

Marsikaj se še dogaja pri nas, vendar o tem podrobneje drugič. Danes naj k sodelovanju povabim še pionirke in pionirke višjih stopenj na kamniških osnovnih šolah: »Tudi na tvoji šoli (razen na Duplici) bomo organizirali atletski krožek. Razmisli! Mogoče ti bo lepo, če se nam pridruži!«

Lep pozdrav iz kamniškega Atletskega kluba

NATAŠA HRIBAR

prvega mesta. To je bilo res prvovrstno presenečenje, saj ni nihče pričakoval zmage vaše ekipe nad ekipo, ki skupaj tekmuje že 10 let.

Za to zmago so balinarji prelili veliko potu in izkoristili prav vsako prosto uro za trening. Enuziazem in velika volja sta kapital te ekipe tudi za prihodnjo sezono, v kateri si tekmovalci želijo več finančne podpore, kot so jo bili deležni v pretekli. Vročja želja ekipe je, da bi jim sponzor omogočil nakup novih tekmovalnih rekvizitov, se pravi krogel, in pa, da bi klub tudi registrirali.

Po besedah tekmovalcev sta to dva najpomembnejša pogoja, da se ekipa po približno enem letu dela prebije iz anonimnosti, ki jo vsaj v širšem slovenskem prostoru še obdaja. Vprašanje je samo, če jim bo to uspelo, kajti družinske obveznosti jim ne dovoljujejo nastopanja v ligi, ki je nekakšna odsodna deska za nadaljnje uspehe. Če je to minus za ekipo, je dejstvo, da med samo širimi člani ne prihaja do preprirov in nasprotujočih si mnenj, ter da se izredno dobro poznajo med seboj, vsaj tako velik plus, da gre do v prihodnjo sezono lahko kot optimisti.

M. ROMŠAK

Koristna tradicionalna srečanja upokoencev – kolesarjev

Kolesarjenje resnično postaja za kamniške, komendške in moravške upokoence vse bolj priljubljena oblika rekreacije. Letošnja pomlad in poletje sta bila naklonjena s toplimi dnevi, kot nalašč za tovrstne izlete v naravo s koristnimi srečanji.

Društvo upokoencev Moravče že peto leto organizira srečanje upokoencev – kolesarjev v Moravčah. Tako srečanje je bilo v začetku avgusta. Dopoldne je bil pred društvenim domom

v Moravčah sprejem skupine kolesarjev iz DU Kamnik in Komenda. Po dobrodošlici predsednika DU Moravče, Antona CERARJA, je bil v društvenih prostorih predvajan polurni diafilm o Moravški dolini. Po tej predstavitvi je bilo srečanje upokoencev vseh treh DU ob tplem čaju in prigrizku.

Kot spomin na srečanje je nastala tudi slika kolesarjev.

TEKST IN FOTO: JOŽE NOVAK

Šah – Zikov memorial v Kamniku

Šahovsko društvo Kamnik je 19. oktobra prvič organiziralo, v prostorih DU Kamnik, srečanje šahistov iz Kamnika in Domžal. Poimenovali so ga MEMORIAL PROF. IVANA ZIKE.

Pokojni prof. Ivan Zika je zelo veliko prispeval k razvoju in popularizaciji šaha na tem področju. Šahisti se ga bodo zaradi tega spominjali vsako leto na memorialnih srečanjih in s tem ohranjali njegov lik.

Prof. Ivan Zika je bil rojen v Kamniku 1910. leta. Bil je napreden in sodeloval v družbenem življenju že med obema vojnama. Bil je vključen v številna pomembna področja. Zelo intenzivno je organiziral šahovsko življenje. Kot dolgoletni predsednik okrajnega šahovskega društva Kamnik (za področje Kamnika in Domžal) je skupaj s Haringom in Župančičem skoraj 25 let odločilno vplival na razvoj šaha. Vsako leto je organiziral številne interne in prvenstvene turnirje, na katerih so sodelovali priznani šahisti, med njimi tudi g. Timofejeva, prvakinja Jugoslavije.

Poleg vzgajanja mladega rodu na kamniški gimnaziji ima Ivan Zika velike zasluge za mesto Kamnik tudi kot zgodovinar. Številne publikacije in članki v časopisih in revijah ga uvrščajo med pomembne ljudi Kamnika. Dolgo časa je bil urednik Kamniškega zbornika in se uveljavil tudi kot šahovski zgodovinar. Je soavtor knjige Slovenski šah. Do svoje smrti, 1976. leta, je bil častni predsednik šahovskega društva Kamnik.

Na tekmovalju sta se srečali 8-članski ekipi Kamnika in Domžal. Zmagala je ekipa Domžal, ki je dosegla 70 točk, kamniška ekipa pa 58 točk.

Najbolje uvrščeni iz Domžal: Jože Skok 12 1/2 točk, Osolin 10 1/2 točk.

Iz Kamnika pa so najbolje uvrščeni: Karnar 12 točk in Ribič 9 1/2 točk.

Šahovskim delavcem gre zahvala, da bo postal memorial lep primer spoštovanja do delavnega, prizadevnega in uspešnega Ivana Zike.

STANE SIMŠIČ

Prvi občinski turnir v aktivnem šahu

Septembra je bil v klubskih prostorih Šahovskega društva Kamnik odigran prvi turnir v aktivnem šahu, ki ga je uspešno vodil Franc Poglajen.

V devetih kolih po švicarskem sistemu je med 14 udeleženci postal letošnji občinski prvak v aktivnem šahu mladinec Igor Kragelj s 7 1/2 točkami. Sledijo mu Anton Božič, 7 točk, Anton Trebušak, 6 1/2 točk, Iztok Slapar, 6 1/2 točk, Marjan Kern, 5 1/2 točk, Stane Krivorotov, 5 točk, Vlado Podgoršek, 4 1/2 točk itd.

MARJAN OGRINEC

Srečanje planincev Slovenije

Vsakoletnega srečanja planincev Slovenije se je v nedeljo, 9.

septembra, udeležilo tudi 55 Kamničanov, v organizaciji PD Kamnik. Srečanje je bilo pred kočo pri Krnskem jezeru, na

zatem vračali nazaj proti Kamniku.

Dobro razpoloženi so prispeli v Kamnik zvečer. To je bil dan, kakršni si planinci še želijo. Bil je izredno bogat in pester. Žal

njem se je zbralo veliko planincev iz vseh predelov Slovenije. organizator srečanja je bilo PD Nova Gorica. V nagovoru predsednika Planinske Zveze Slovenije, Andreja Bervarja, so prevladovala ekološka vprašanja, ki vedno bolj trkajo na našo odgovornost in na naš jutri. Planinci v tem pogledu tudi lahko aktivno sodelujejo.

Kamničani so odšli na pot že zgodaj zjutraj, se preko Kranjske gore in Vršiča spustili v prelepo dolino Trente ter nekoliko dalje od vasi Soča zavili proti izhodišču današnje planinske poti, na Lepeno.

Lepo in sončno vreme ter nekoliko hladnejše ozračje je bilo zelo primerno za vzpon. Skoraj po 2 urah hoje so Kamničani prispeli pravočasno na zbirno oziroma prireditveno mesto. Po zaključku programa so odšli še do Krnskega jezera, kjer so imeli prelep razgled na Krn in bližnje vrhove, ki so se odkrivali očem udeležencev.

Na povratku so se kamniški udeleženci srečanja ustavili še pri Trentarskem muzeju in seveda pri izviru Soče. Na Vršiču so obiskali Tičarjev dom in se kmalu

KAMNIŠKI OBČAN

KAMNIŠKI OBČAN – ustanovitelj in izdajatelj Skupščina občine Kamnik, – Kamniški občani je aprila 1981 ob 20-letnici izhajanja prejel srebrni znak OF – Ureja Svet za informiranje, predsednik Janez Pirš, in uredniški odbor v sestavi: Janez Balantič, Tone Ftičar, Damjan Gladek, Romana Grčar, Dušica Jesenik-Bremšak, Ivo Pirc, Bojan Traven, Matic Romšak, Stane Simšič in Jana Taškar, glavna in odgovorna urednica. Tehnični urednik Janez Herle. Strokovna sodelavka Vera Mejač. – Izhaja dvakrat mesečno – Naslov uredništva: Kamnik, Titov trg 1, telefon 831-511, 831-504 in 831-266 interna 29 – žiro račun: Sredstva za dejavnost Kamniškega občana 80 Kamnik 50140-637-763592 – Rokopisov in fotografij ne vračamo – Tiska ČGP Delo v Ljubljani.